

ÅRSMELDING

2018

Surnadal
kommune

Vedteken av kommunestyret 09.05.2019

Innhold

1	Rådmannen sin kommentar.....	4
2	Overordna satsingsområde.....	7
2.1	Samfunnsdelen	7
2.2	Internkontroll	8
2.3	Klima- og energiplan	8
2.4	Likestilling	9
2.5	Sjukefråvær.....	10
2.6	3-partssamarbeid	11
2.7	HMS - arbeid	11
2.8	IA-avtalen (Inkluderande Arbeidsliv).....	12
2.9	Tilsette pr. 31.12.2017	13
2.10	Folketal og sysselsetting	13
3	Rekneskap for Surnadal kommune 2018	14
3.1	Investeringsrekneskapen.....	14
3.2	Driftsrekneskapen	14
3.3	Auke i lønsutgifter.....	15
3.4	Skatt på formue og inntekt.....	15
3.5	Fond.....	15
3.6	Lånegjeld.....	15
3.7	Langsiktig gjeld.....	15
3.8	Andre utdrag frå rekneskapen	15
3.9	Finansielle omløpsmidler	16
3.10	Langsiktig gjeld.....	19
3.11	Skatterekneskapen.....	20
3.12	Eigedomsskatt - bustad og fritidsbustad.....	20
4	Sentraladministrasjonen	21
4.1	Sentraladministrasjonen	21
4.2	Økonomi	22
4.3	Personal og stab	23
4.4	Informasjon og service	26
4.5	Politisk verksemd	28
5	Næring, kultur og utvikling	28
5.1	Næring og utvikling	28
5.2	Kultur	32
6	Oppvekst.....	34
6.1	Midtigrenda barnehage	34
6.2	Øye og Skei barnehagar.....	36
6.3	Bøfjorden og Bæverfjord oppvekstsenter	38

6.4	Mo oppvekstsenter	40
6.5	Todalen og Stangvik oppvekstsenter	42
6.6	Øye skule	44
6.7	Surnadal ungdomsskule	45
6.8	Vaksenopplæring og integrering	47
7	Pleie og omsorg	50
7.1	Helse og familie	50
7.2	Sjukeheimen	54
7.3	Bu og aktivitet	56
7.4	Heimetenesta	59
7.5	NAV	63
7.6	IK Barnevern	66
8	Teknisk	70
8.1	Kommunalteknikk	70
8.2	Areal og naturforvaltning	73
8.3	Eigedom	75
9	Investeringar	77

1 Rådmannen sin kommentar

Det økonomiske resultatet for Surnadal kommune i 2018 var svakt, med eit underskot på drifta. Årsrekneskapen for 2018 viser eit netto driftsresultat på kr -13 578 630, altså betydeleg svakare enn resultatet i 2017 som var på kr 7 803 288. Det er nokre einingar der vi ikkje klarte å halde budsjetttrammene, både som følgje av uforutsette hendingar, generell drift og at først og fremst at nokre av budsjetttrammene for 2018 ikkje var så realistiske som vi trudde for eit år sidan. Til tross for hardt arbeid og kostnadsdisiplin har vi ikkje klart dette utan meirforbruk. Dette har i løpet av året vorte rapportert frå einingane til rådmannen – og vidare til kommunestyret som har måtte regulere budsjettet med bruk av dispisjonsfondet med til saman 11,45 mill. Dette er hovudforklaringa på det negative driftsresultatet.

Det store avviket mellom 2017 og 2018, kan delvis forklaraast med feilkorrigering av bu- og aktivitet og NAV sine rekneskap i 2017. Regnskapet for 2017 var samla sett 4,05 mill. kr for godt, og tilsvarande for svakt i 2018. Dette vart korrigert tidleg i 2018 ved budsjettregulering.

Dei samla driftsinntektene i 2018 var på kr 537 931 376, mot kr 536 318 822 året før. Justert for lønns- og prisvekst er dette ein reell nedgang. Rammetilskotet har gått ned frå 2017 med 11,4 mill. kroner, og eigedomsskatteinntektene er redusert med 1,7 mill. kroner. Samtidig har skatteinntektene auka med 16,8 mill. Driftskostnadane har i same periode auka frå kr 528 595 028 til kr 549 293 932. Lønnskostnadane har auka med 3,28% i perioden, medan den største auken ligg i posten «Kjøp av tenester som erstatter tenesteproduksjon»

Dei fleste einingane har likevel utvist god budsjettdisiplin, medan det er nokre einingar som slit litt med å halde seg innanfor tildelte driftsrammer – og nokre einingar som har avvik som kan forklaraast med særskilte forhold. Arbeidet med å tilpasse driftsnivået til kommunen sine inntekter vil halde fram, og det sett store krav til alle tilsette. Vi må rekne med at dei økonomiske rammene (relativt sett) vil måtte gå ned i åra som kjem. Samtidig veit vi at driftsresultatet helst bør ligge på minst 1,75% av driftsinntektene, for å vere godt rusta for framtida ved å bygge opp fondsmidlar til framtidig bruk.

Lønnsutgifter er naturleg nok den klart største kostnadsposten i kommunen sitt rekneskap, og det er viktig å ha god kontroll på dette slik at vi har «rett» bemanning til ei kvar tid. Ved årsskiftet hadde vi totalt 676 tilsette (inkl. interkommunale samarbeid), som samla sett står for 542,54 årsverk. Dette er ein nedgang på 13 tilsette og 2,54 årsverk frå året før, men det er heilt nødvendig å redusere den samla bemanninga og lønnskostnadane vidare i åra som kjem.

Dei samla investeringane kom på alt kr 43 364 389 i 2018. Dei største enkelprosjekta var Nordvik boligfelt, opprusting kommunale vegar og forprosjekt for bygging nye Øye skule. Det var også planlagt å starte bygginga ved boligprosjektet i det tidlegare aldersheimbygget i Stangvik, men vi har foreløpig ikkje fått ønskeleg respons på sal av boligane og prosjektet er derfor utsett til 2019.

Vi hadde ei svært god utvikling i sjukefråversstatistikken i 2017 (6,67%), men tala er igjen litt høgare i 2018. Vi har samla sett eit sjukefråver på 8,17% for alle einingane det siste året.

Dette er høgare enn det måltalet vi har sett oss (7%). Gjennomsnittet for kommune-Norge er på ca. 10%, dvs. at Surnadal er godt under snittet – men likevel ei utvikling vi må følgje med og fortsette med å fokusere på nærver og godt oppfølgingsarbeid.. Hovudårsaka til auka sjukefråvær frå året før er langstids sjukefråvær.

Det aller viktigaste for å lykkast godt er tilrettelegging/tilpassing av arbeidet under delvis sjukemelding, god dialog og ikkje minst trivsel på arbeidsplassen. Det skal vere kjekt å gå på arbeid. Både tilsette, tillitsvalte, leiarar, personalavdelinga og det lokale nav-kontoret har gjort ein god jobb og samarbeidet godt. Eg håper vi klarer å fortsette dette gode arbeidet også i 2018.

I 2018 busette Surnadal kommune 13 flyktningar. Av desse blei ti busett etter avtale med IMDi og tre kom via familieinnvandring. Ved slutten av året var om lag 85 flyktningar busett i kommunen. Det er gledeleg å sjå at vi kjem så godt ut når det gjeld å få folk i aktivitet etter avslutta introduksjonsprogram. Dette er også noko som er blitt lagt merke til blant sentrale myndigheter. Vi har da også fått tildelt ein kvote for busetting også i 2019.

I samband med budsjettet for 2018 vart det stengt ein «post» (8 senger) på sjukeheimen. Akkurat no har vi faktisk historisk lågt antal eldre i forhold til den samla befolkninga. I åra framover vil vi få ein auke i antal eldre, men vi har enno langt fleire sjukeheimsplassar enn mange tilsvarande kommunar.

Arbeidet med å tilrettelegge for boligfeltet på Nordvik vart ferdigstilt i 2018. Dei første husa er snart innflyttingsklare. I 2018 foretok kommunen grunnerverv for å kunne utvide med 10 tomter i det såkalla «Grytå 2», like ved det eksisterande Grytåfeltet. Arbeidet med infrastrukturen blir utført og tomtene blir utlagt for sal i 2019. Vi har god tru på at dette feltet bli populært, og er viktig for å få fleire sentrumsnære tomter i kommunen. Byggeaktiviteten i Svartvassområdet held også fram. Dette vil også bli eit svært fint friområde for dei som bur i sentrum, ega for både barnevogn og gåstol, og det er allereie mange som nytta seg dette.

I fjor hadde vi ein nedgang i folketalet på heile 50 personar. Det var eit rekordlagt antal fødslar i fjor, men med eit lågt tal og på antal døde vart det eit negative fødselstal på 7 personar. Men det var heile 43 fleire personar som flytta ut av kommunen enn inn. Inn- og utflyttinga kan variere sterkt frå år til år, men ut i frå samansettinga av befolkninga vil vi også i åra framover oppleve lage fødselstal. Det er desse kulla vi skal rekruttere folk frå når vi når toppen av eldrebølga eit par tiår fram i tid.

2018 har vore eit år med mange nye digitaliseringaprojekt. Digitaliseringa er nødvendig for å få til nødvendig effektivisering og ressursbruk. Dette både for å kunne tilpasse oss strammare budsjetttramme og redusert tilgang på arbeidskraft. Det sentrale vil vere å få til tenester som er lett tilgjengelege for folk og som er lett å bruke.

Vi er no kome godt i gang med arbeidet med å retablere dei interkommunale samarbeida som følgje av endra kommune- og fylkesgrenser. Det er enno ikkje inngått nye konkrete samarbeidsavtalar, men arbeidet er kome godt i gang med å drøfte brannvernsamarbeid, interkommunalt barnevern og PP-tenesta.

Sommaren 2018 var prega av sterk tørke, som igjen resulterte i fleire brannutrykkingar for å slukke skog- og lyngbrann. Det er ikkje til å kome bort i frå at endra klimatiske forhold også sett auka krav til vårt tenestetilbod. Klimatiske tilpasningar vil bli viktige i åra framover. Og så må vi også gjere vårt for å tilpasse oss eit nullutslippsamfunn.

Det blir lagt ned eit godt arbeid i kommunane kvar einaste dag. I eit samfunn prega av mindre økonomisk handlefriheit og låge fødselstal er det viktig at kvar og ein av ser på korleis vi på best mogleg måte kan sikre eit godt tenestetilbod til innbyggjarane våre.

Surnadal, 29.03.2019

Knut Haugen

Rådmann

2 Overordna satsingsområde

2.1 Samfunnssdelen

Samfunnssdelen av kommuneplanen for 2009 - 2021 vart vedteken av Surnadal kommunestyre 26.10.2009. Denne har vore grunnlaget for arbeidet med økonomiplanen for 2015 - 2018. Kommunestyret vedtok ny samfunnssdel for perioden 2014 - 2026 i møte 20.06.14.

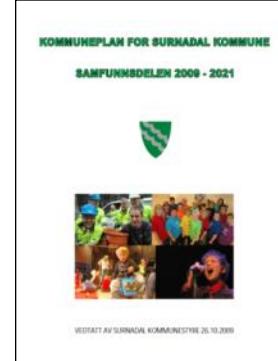
Målet for Surnadal kommune er å arbeide for ein organisasjons- og samfunnskultur prega av motivasjon, kraft og kultur.

I planen er det 7 gjennomgåande tema som skal ligge til grunn for all kommunal planlegging. Desse temaa er: folkehelse, likestilling og diskriminering, universell utforming, areal og miljøvern, frivillig arbeid, samfunnstryggleik og beredskap, og utviklingssamfunnet.

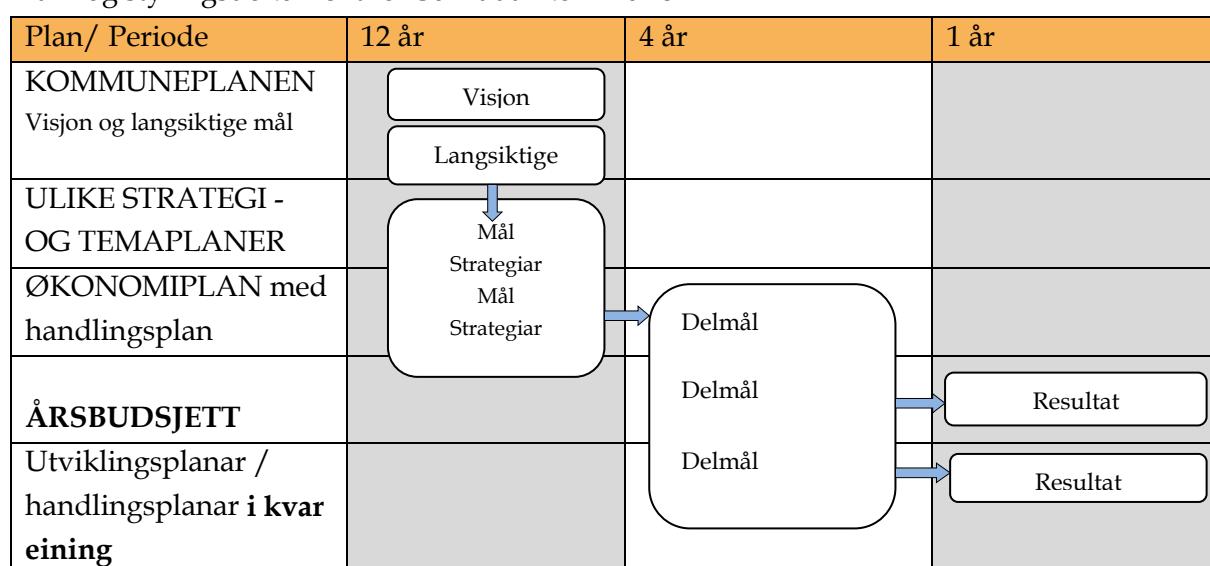
Samfunnssdelen er delt i 6 hovudtema:

1. Befolkningsutvikling og kompetanse
2. Barn og unge sine oppvekstvilkår
3. Næringsutvikling
4. Folkehelse og levekår
5. Kultur - omdømme - identitet
6. Tettstads- og arealutvikling

Desse temaa skal leggjast til grunn for alle tema- og sektorplanar, og også for satsingsområda i økonomiplanen i dei ulike sektorane og einingane.

Plan- og styringsdokument for Surnadal kommune

2.2 Internkontroll

Etter Kommunelova §48 nr. 5 skal kommunane i si årsmelding gjere greie for internkontrollarbeidet i verksemda.

Surnadal kommune bruker det elektroniske kvalitetssystemet Compilo.

Målet med internkontrollsystemet er at kommunestyret, kontrollutvalet og rådmannen skal vere i stand til å ivareta krava om overordna kontroll- og tilsynsansvar og sikre at verksemda er organisert slik at kommunen når dei måla som er sett, og at ein førebyggjer at feil skjer. Kommunen skal ha kvalitetsdokumentasjon som sikrar at alle tilgang til relevant informasjon som lovar og forskrifter, styrande dokument, prosedyrar og dokumentasjon.

Kvalitetssystemet blir bruka til:

- Forenkling og kategorisering
- Å sikre gode nok tenester gjennom god dokumentasjon og aktiv avviksbehandling.
- Å gi auka tryggheit for dei tilsette og brukarar ved at tenesteutøvinga er i samsvar med myndigheitskrav, vedtak og prosedyrar.
- Å sikre at avvik faktisk blir meldt, og blir behandla på rett måte.
- Å få på plass og sikre eit tilgjengeleg og gjenkjennbart system som skal vere enkelt å bruke og enkelt å finne fram i.

Vurdering

Det har vore gjennomført opplæring i bruk av kvalitetssystemet, men det er nødvendig med repetisjon for dei som har vore med på opplæring tidlegare, og opplæring av nye arbeidstakarar.

I 2017 har ei arbeidsgruppe som er nedsett av administrasjons- og arbeidsmiljøutvalet revidert kommunen sine HMS-prosedyrar , og det blir arbeidd med utarbeiding av nye prosedyrar på område der det er nødvendig. Ny varslingsrutine er utarbeidd, og ein er i gang med utarbeiding av prosedyrar for handtering av vald og truslar og prosedyre for handtering av mobbing og trakkassering, herunder seksuell trakkassering.

2.3 Klima- og energiplan

Surnadal kommune si energi- og klimaplan frå 2009 har desse måla:

1. Klimagassutsleppa i 2020 skal vere 10 % lågare enn klimagassutsleppa i 1991.
2. Veksten i energiforbruk skal reduserast og Enøk – potensialet på 10% skal realiserast innan 2020.

3. Energibruk i kommunale bygg, føretak og selskap skal reduserast med minimum 10% innan 2020 (referanse 2006).

4. Det skal stimulerast til at 3% av total elektrisk energibruk (referanse 2006) skal leggjast om til ny fornybar energi.

- Surnadal kommune deltar i Klimanettverk Nordmøre. Dette er eit nettverk for tilsette i kommunane for kompetanseheving, ideutveksling og samarbeid for reduksjon av klimagassutslepp.
- Starta innkjøpsprosess for innkjøp av klimaregnskapsprogram for utslepp frå kommunal virksomhet.
- Deltar også i Nettverk for klimatilpassing i Trøndelag

Eining for areal- og naturforvaltning informerer via facebook og på fagdagar om meir klimavennleg jordbruksdrift.

2.4 Likestilling

Ein kommune har ulike roller i samfunnet og skal i sine roller utøve likestillingsarbeid: som arbeidsgjevar, som tenesteutøvar og som samfunnsutviklar.

Som **arbeidsgjevar** er det spesielt viktig å ivareta likestillingsperspektivet ved å hindre diskriminering grunna t.d. kjønn, nedsett funksjonsevne, hudfarge, religion, etnisitet, språk, seksuell orientering, kjønnsuttrykk og alder. Det gjeld både under tilsetjingsprosess, undervegs i og ved avslutning av arbeidstakarforholdet. Dette må skje innafor gjeldande lov- og avtaleverk.

Som **tenesteutøvar** skal ein arbeide for at tenestene, både i omfang og innhald, skal vere mest mogleg likestilte og likeverdige for brukarane. Frå barnehage til omsorg ved livets slutt: alle tenestemottakarar har krav etter lovverket på eit tenestetilbod som i størst mogleg grad tek omsyn til den livsfase og livssituasjon ein er i.

Som **samfunnsutviklar** og viktig samfunnsaktør har kommunen ei særleg rolle. Som behandler av saker knytt til byggeløyve er det viktig å sjå til at likestillingslovene og spesielt særreglane knytt til universell utforming vert følgd opp av byggherrane.

Ny lov om likestilling og forbod mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) trådte i kraft 01.01.2018. Formålet i lova er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgåver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsetting, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlege forhold ved ein person. Med likestilling meiner ein likeverd, like moglegheiter og like rettar. Likestilling forutsett tilgjengeleghet og tilrettelegging.

Likestillings- og diskrimineringslova tek særleg sikte på å betre kvinners og minoritetar si stilling. Lova skal bidra til å bygge ned samfunnsskapte funksjonshemmande barrierar, og hindre at nye blir skapt.

Stillingsstørrelse fordelt på kjønn i Surnadal kommune:

Statistikken viser oversikt over den stillingsprosent dei tilsette mottar månadslønn etter pr desember 2018. Tal pr 31.desember 2018 viser ein slik fordeling:

Arbeidstid	Kvinner	Menn
100% stilling	213 (230)	69 (79)
Deltidstilsette: gj.sn. stillings%	60,37% (62,91%)	42,12% (52,54%)

Det er den stillingsprosenten som vedkommande står i /mottek lønn i pr. desember som dannar grunnlaget for statistikken både for 2018 og 2017. Tal for 2017 i parentes. Noko av forklaringa på reduksjon i gjennomsnittleg stillingsprosent for deltidstilsette, kan vere at avlastarar no er med i talla, og dei er tilsett i små stillingsprosentar, og at ein i 2018 tilsette fleire i stillingar knytt til helg som lett kan kombinerast med studiar.

2.5 Sjukefråvær

Digital sjukmelding vart teke i bruk fullt og heilt frå januar 2018, men enno skriv sjukehusa sjukmelding på papir, det same gjer nokre få fastleggar.

Kravet om sjukepengar, tidlegare del D på sjukmeldingsblanketten, har frå og med januar 2019 vore framsett digitalt av den sjukmeldte når vedkomande er registrert med digital sjukmelding.

Hovudarbeidsområde har vore opplæring av og støtte til leiarar på temaet tidleg avklaring.

Vi har fått opp talet på dialogmøte 1 og halde fleire dialogmøte 3 med nav enn nokon gong tidlegare. Dialogmøte 3 blir halde heilt mot slutten av eit sjukepengeår og det er arbeidsgjevar som kan be nav om å kalle inn til møtet. Målet er å oppsummere og konkludere i lag med nav og fastlege det arbeidet som har vore gjort med interne avklaringar.

Samla tal på sjukefråvær 2018 var på 8,17%, og dette er ein auke frå 2017.

2.6 3-partssamarbeid

3-partsavtalen mellom politisk leiing, administrativ leiing og dei hovudtillitsvalde frå arbeidstakarorganisasjonane vart fornya i 2015, og skal gjelde for resten av kommunestyreperioden 2015 - 2019.

Avtalen har 4 målområde

Mål 1: Ein betre kommune for innbyggjarane, der ein gjennom 3-partssamarbeidet kjenner til og arbeider mot felles mål.

Mål 2: Tre likeverdige partar som arbeider for å utvikle kommunen.

Mål 3: Samarbeide om godt omdømme.

Mål 4: Formalisere arbeidet med 3-partssamarbeidet

Eksempelvis deltek alle tre partane i budsjettarbeidet, ved ulike byggenemnder, større utviklingsarbeid (eks. digital transformasjon) m.v.

Av tiltak i trepartssamarbeidet vil ein spesielt trekke fram budsjettkonferansen, og i 2018 var det mellom 50 og 60 deltagarar på denne. Deltagarane bestod av kommunestyremedlemmane, einingsleiarane, utvida leiargruppe, tre hovudtillitsvalde og begge hovudverneomboda. Pressa var også til stades på budsjettkonferansen både dagane.

2.7 HMS – arbeid

AAU vedtek på slutten av året kva som skal vere satsingsområde komande år innafor HMS, både for utvalet AAU og organisasjonen elles. Det blir gjort kjent for alle einingar i eige saksframlegg.

AAU sitt satsingsområde innafor HMS-området i 2017 og 2018 har vore bedriftskultur og etiske retningsliner. Vidare at dei enkelte einingane skal ha fokus på bedriftskultur og etiske retningsliner, med utgangspunkt i problemstillingar dei møter på arbeidsplassen sin. Etter at saka vart behandla i AAU er vedtak og samla saksframlegg sendt ut til elle einingar, slik at dei skal kunne følgje opp vedtaket om satsingsområde innafor HMS som AAU har fastsett.

I 2018 vart arbeidet med å gå gjennom og revidere alle HMS-prosedyrar avslutta. Det vart også utarbeidd nye HMS-rutinar på aktuelle område der vi ikkje hadde HMS-rutinar frå før, som t.d. seksuell trakassering, og rutinar som t.d. rutinar vald og truslar vart også gjennomgått og tilpassa i forhold til samfunnsutvikling, nye lovkrav og forventningar elles.

2.8 IA-avtalen (Inkluderande Arbeidsliv)

IA 2018, tiltak det har vore arbeidd med siste året av avtaleperiode 2015 – 2018.

Innsatsen har vore retta mot å oppnå målsetjingane på dei tre delmåla i avtalen:

- **Delmål 1: Førebygge og redusere sjukefråvær.**

Planlagde og gjennomførte tiltak i 2018 har vore å oppfylle aktivitets- og resultatmåla einingane sette for dette IA-arbeidet i 2015, m.a. å ikkje overstige 7 % sjukefråvær.(I 2015: 8,3%, 7,47%, 2017: 6,67%, 2018: 7 %)

Tiltak: intern opplæring medvirkningsplikt, 4 samarbeidsmøte med nav, 2 med legane, utarbeidd oversikt over tilrettelagt arbeidsoppgåver i alle einingar/avdelingar, intern opplæring i tidleg avklaring

- **Delmål 2: Personar med nedsett funksjonsevne**

Planlagde og gjennomførte tiltak i 2018 har vore god og tidleg avklaring i saker som gjeld arbeids- og funksjonsevne, innføring, opplæring og oppfølging av digital sjukmeldingsprosess. Mål: halde tilsette lenger i arbeid.

- **Delmål 3: Avgangsalder**

Planlagde tiltak gjennomført i 2018: tilbod om seniorsamtalar, oversikt over alderssamansetninga i arbeidsstokken, tilrettelagt arbeid for seniorar og informasjon til enkeltilsette og grupper om ulike pensjonsordningar.

18.desember 2018 signerte partane i arbeidslivet ny IA-avtale for perioden 2019 – 2022 som skal gjelde for heile arbeidslivet.

2.9 Tilsette pr. 31.12.2018

	Tal tilsette		Kvinner		Menn		Årsverk	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Totalt	676	689	562	569	114	120	542,40	544,54

2.10 Folketal og sysselsetting

Tabell 1: Folketalsutviklinga i kommunen

Pr. 01.01 År	Folke- mengd	Fødde	Døde	Fødsels- overskot	Innflyttingar	Utflytt- ingar	Netto innflyt.	Folke- tilvekst
2009	6 160	50	65	-15	104	142	-38	-53
2010	5 956	54	55	-1	156	163	-7	-7
2011	5 949	48	64	-16	210	191	19	3
2012	5 952	52	73	-21	194	199	-5	-25
2013	5 927	50	62	-12	211	174	37	27
2014	5 954	49	55	-6	185	157	28	22
2015	5 976	52	59	-7	171	171	0	-7
2016	5 969	59	79	-20	219	182	37	17
2017	5 986	51	64	-13	147	142	5	-8
2018	5 978	46	53	-7	153	196	-43	-50
2019	5 928							

Kjelde: Regionalstatistikken, SSB

Sysselsetting

Ved utgangen av november 2018 var det registrert 43 heilt arbeidsledige i Surnadal kommune. Dette utgjer 1,4 % av arbeidsstyrken. Av dette var det 16 kvinner og 27 menn. Tala viser har det vore ein auke i talet på arbeidsledige siste året. I Rindal er 1,3 % av arbeidstyrken heilt arbeidsledig, mens tala for Halsa var 2,3 %. Desse tala viser at det er stor aktivitet i næringslivet. Mykje tyder på at det vil bli stor etterspørsel etter arbeidskraft i åra framover.

3 Rekneskap for Surnadal kommune 2018

3.1 Investeringsrekneskapen

Samla investering i anleggsmidlar i 2018 var kr 33 010 204. Av dette vart kr 10 564 549 lånefinansiert.

3.2 Driftsrekneskapen

Driftsrekneskapen viser slikt resultat for einingane:

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Meirforbruk i kr	%- forbruk
100 SENTRALADMINISTRASJONEN	28 843 742	27 074 000	1 769 742	106,50
130 KULTUR	7 505 490	6 334 000	1 171 490	118,50
150 POLITISK VERKSEMD	3 497 371	3 505 000	-7 629	99,80
223 MIDTIGRENDA BARNEHAGE	9 303 691	8 233 000	1 070 691	113,00
227 ØYE OG SKEI BARNEHAGE	12 104 872	11 871 000	233 872	102,00
231 BØFJORD OG BÆVERFJORD OPPVEKSTSENTER	8 919 706	8 783 000	136 706	101,60
233 MO OPPVEKSTSENTER	8 611 130	8 193 000	418 130	105,10
234 TODALEN OG STANGVIK OPPVEKSTSENTER	17 548 484	17 138 000	410 484	102,40
236 ØYE SKULE	27 626 519	27 965 000	-338 481	98,80
237 SURNADAL UNGDOMSSKULE	24 419 782	23 387 000	1 032 782	104,40
238 VAKSENOPPLÆRING OG INTEGRERING	15 632 662	15 600 000	32 662	100,20
310 HELSE OG FAMILIE	20 549 658	21 806 000	-1 256 342	94,20
330 SJUKEHEIMEN	52 218 988	52 047 000	171 988	100,30
340 BU OG AKTIVITETSTENESTE	50 037 986	49 603 000	434 986	100,90
350 HEIMETENESTA	32 935 876	33 489 000	-553 124	98,40
360 NAV	8 594 869	8 121 000	473 869	105,80
420 KOMMUNALTEKNIKK	12 788 695	12 144 000	644 695	105,30
430 KOMMUNALTEKNIKK - VAR	-3 923 144	-2 471 000	-1 452 144	158,80
440 AREAL OG NATURFORVALTNING	6 249 267	6 146 000	103 267	101,70
460 EIGEDOM	20 790 391	19 089 000	1 701 391	108,90
502 YMSE INNTEKTER/UTGIFTER	-4 592 896	-4 500 000	-92 896	102,10
503 TILSKOT	10 479 734	10 256 000	223 734	102,20
510 DAGLEG LEIAR PPT	2 938 650	2 624 000	314 650	112,00
520 REKTOR KULTURSKULEN	3 054 160	2 940 000	114 160	103,90
530 KYRKJELEG FELLESRÅD	5 732 000	5 732 000	-	100,00
540 IK BARNEVERN	12 893 167	10 511 000	2 382 167	122,70
Samla for dette utvalet	394 760 850	385 620 000	9 140 850	102,37

Avvik frå budsjett er kommenterte i tekstdelen under dei einskilde einingane.

I 2018 vart driftsrekneskapen for Surnadal kommune avslutta med eit netto driftsresultat på kr -13 578 630. Dette svarer til -2,52% av driftsinntektene på kr 537 931 376. For 2017 var netto driftsresultat på kr 7 803 288.

3.3 Auke i lønsutgifter

3.3 Lønsutgifter i høve til driftsrekneskapen for 2018

	2018	2017	auke i kr	auke i %
Lønn inkl. sosiale utgifter	391 515 510	380 522 108	10 993 402	2,89

3.4 Skatt på formue og inntekt

I 2018 var kommunedelen av skatteinngangen kr 157 122 960, mot kr 140 387 434, i 2017. Dette er ein auke på kr 16 735 526, eller 11,90 %.

3.5 Fond

Bundne driftsfond	kr	21 272 727
Ubundne investeringsfond	kr	262 000
Bundne investeringsfond	kr	2 832 962
Disposisjonsfond	kr	24 787 818
Til saman rekneskap 2018	kr	49 155 507
Til saman rekneskap 2017	kr	<u>54 944 507</u>
Minke frå 2017 til 2018	kr	<u>-5 789 000</u>

3.6 Lånegjeld

Lånegjelda er siste året auka frå kr 414 646 066 til kr 446 327 010. Dette svarar til ein auke frå kr 69 269 per innbyggjar til 75 291 per innbyggjar.

I tillegg har vi langsiktig gjeld i form av pensjonsplikt på kr 819 653 969.

3.7 Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld (inkl. pensjonsplikt og lån til vidare utlån) har utvikla seg slik:

	Gjeld	Folketal	Kr pr innbyggjar
2014	kr 1 093 898 443	5 976	kr 183 049
2015	kr 1 144 612 996	5 969	kr 191 760
2016	kr 1 165 434 191	5 986	kr 194 693
2017	kr 1 202 596 023	5 978	kr 201 170
2018	kr 1 265 980 979	5 928	kr 213 560

3.8 Andre utdrag frå rekneskapen

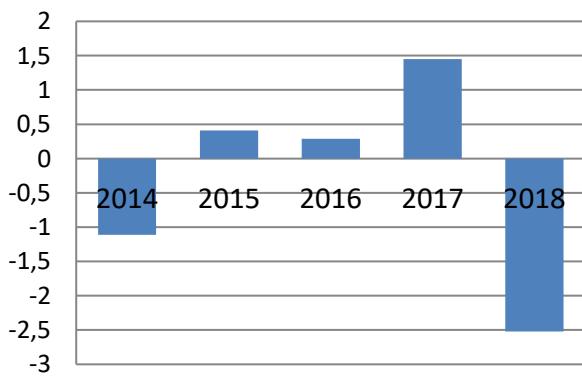
Lønnsutgiftene sin del av dei totale driftsutgiftene:

	Totale utgifter	Lønnskostnad	Prosent
2014	kr 492 311 409	kr 347 694 386	70,62 %

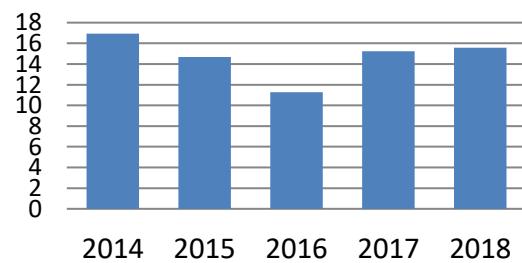

2015	kr 500 337 706	kr 365 569 460	73,06 %
2016	kr 516 424 365	kr 372 533 257	72,14 %
2017	kr 528 595 072	kr 380 522 108	71,99 %
2018	kr 549 293 932	kr 391 515 510	71,28 %

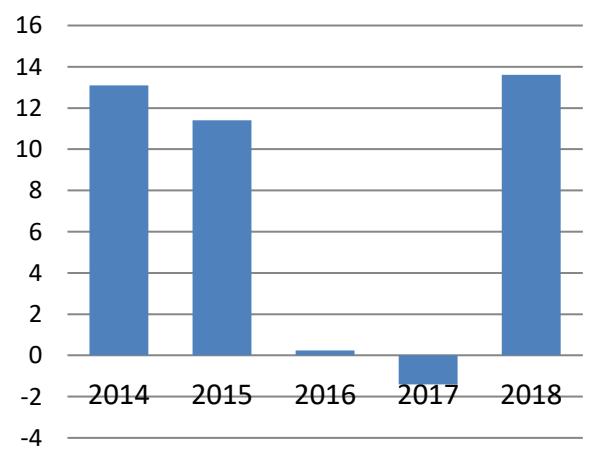
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

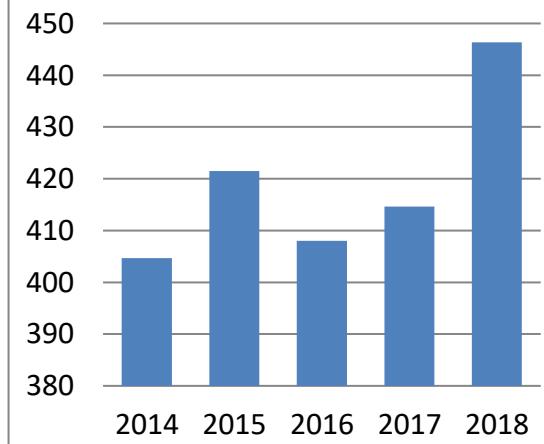
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter

Netto bruk av fond i millionar

Lånegjeld i millionar

3.9 Finansielle omløpsmidler

Aktivklasser:

Utanlandske aksjefond:

Omløpsmiddel	Anskaffelseskost pr. 31.12.18	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Aksjefond 1	1 911 518	5 504 466	5 504 466
Aksjefond 2	107 941	457 810	457 810
SUM	2 019 459	5 962 276	5 962 276

Norske aksjefond:

Omløpsmiddel	Anskaffelseskost pr. 31.12.18	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Aksjefond 3	2 846 292	6 170 965	6 170 965
Aksjefond 4	1 050 000	2 434 024	2 434 024
SUM	3 896 292	8 604 989	8 604 989

Utanlandske obligasjonsfond:

Omløpsmiddel	Anskaffelseskost pr. 31.12.18	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Obligasjonsf. 1	1 700 000	2 885 991	2 885 991
SUM	1 700 000	2 885 991	2 885 991

Norske obligasjonsfond:

Omløpsmiddel	Anskaffelseskost pr. 31.12.18	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Obligasjonsf. 2	3 100 000	4 198 617	4 198 617
SUM	3 100 000	4 198 617	4 198 617

Norske pengemarknadsfond:

Omløpsmiddel	Anskaffelseskost pr. 31.12.18	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Pengem.fond 1	4 000 000	5 687 719	5 687 719
SUM	4 000 000	5 687 719	5 687 719

Norske bankinnskot:

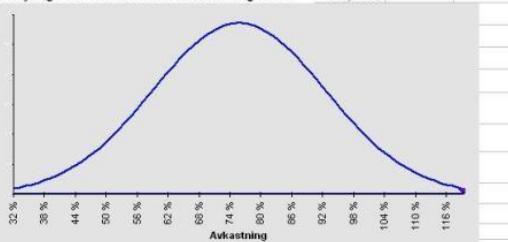
Omløpsmiddel	Virkeleg verdi pr. 31.12.18	Bokført verdi pr. 31.12.18
Bank 1	32 220 095	32 220 095
Bank 2	8 035	8 035
Bank 3	4 046 515	4 046 515
Bank 4	90 524	90 524
Bank 5	25 432 327	25 432 327
SUM	61 797 496	61 797 496

Porteføljen er innafor dei rammene som kommunestyret behandla i sak 112/07.

Her vart allokeringa i ulike aktivaklasser sett til:

Forutsetninger	Forventet avkastning	Standard avvik	Korrelasjonsmatrise							
			NA	UA	NO	U St.O	E	H	B-p	
Norske aksjer	9,0 %	22,0 %	1,00	0,76	0,10	-0,36	0,43	0,46	-0,08	
Utenlandske aksjer	8,0 %	14,0 %	0,76	1,00	0,08	-0,26	0,57	0,43	-0,06	
Norske obligasjoner	5,0 %	2,5 %	0,10	0,08	1,00	0,48	0,18	0,13	0,41	
Utenl. statsobligasjoner	4,5 %	2,0 %	-0,36	-0,26	0,48	1,00	-0,06	-0,10	0,50	
Eiendom	7,5 %	12,0 %	0,43	0,57	0,18	-0,06	1,00	0,26	-0,03	
Hedgefond	6,5 %	6,0 %	0,46	0,43	0,13	-0,10	0,26	1,00	0,06	
Bank/pengemarked	4,0 %	0,6 %	-0,08	-0,06	0,41	0,50	-0,03	0,06	1,00	
ALLOKERING	Andel	Tidshorisont	10							
Norske aksjer	18 %	Forventet avk.	5,8 % p.a.	Totalavk.	76,4 %					
Utenlandske aksjer	12 %	Standardavvik	5,3 %	Totalst.avv.	16,8 %					
Norske obligasjoner	18 %	Sannsynlighet for bedre avk. enn kritisk grense	99,8 %							
Utenl. statsobligasjoner	22 %									
Eiendom	0 %									
Hedgefond	0 %									
Bank/pengemarked	30 %									
		100 %								
Kritisk grense for avkastning	2,5 %									
Bredde X-Akse	90,0 %									

Ein har med bakgrunn i dette valt å gå mot ei slik samansetning av porteføljen for langsiktige aktiva:

Aksjefond norske aksjar	kr 5 400 000
Aksjefond utanlandske aksjar	kr 3 600 000
Norske obligasjonar/ obligasjonsfond	kr 5 400 000
Utanlandske obligasjonsfond	kr 6 600 000
Bank/ pengemarknadsfond	kr 9 000 000
Til saman	kr 30 000 000

Finansreglementet vårt har disse rammene for denne forvaltninga:

Samla maksimum plassering i pengemarknads- og obligasjonsfond er 50% av aktuell kapital. Maksimum plassering i aksjefond er 40% av kapitalen. Midlar plasserte i aksjefond skal ha ein tidshorisont på minst 5 år.

Aksjefond skal spreiaст på norske, nordiske og/eller fond med minst 60% europisk plassering. Ingen fondstype skal ha meir enn 50% av plasseringa.
Med denne porteføljen er vi godt innafor desse rammene. Porteføljen er ikkje å sjå på som statisk, men som eit uttrykk for det som bør vere normalsituasjonen. Det vil alltid vere avvik frå desse verdiane, både på grunn av verdiendring på fonda og på grunn av inn-/utfasing i ei aktivaklasse.

Ein har sett det som fornuftig å gå inn i marknaden gjennom fleire mindre kjøp over tid. Dette for å spreie risikoen i kjøpsfasen i ein litt uroleg marknad. For tida ynskjer vi også å vere undervekta i obligasjonsmarknaden.

For aksjefond ligg vi no over normalverdiane for både norske og utanlandske fond. Dette har samanheng med avkastning i perioden som enno ikkje er teke ut.

Når det gjeld bankinnskot er det i økonomireglementet fastsett ei maksimal ramme for innskot i ein og same bank på kr 50 000 000.

3.10 Langsiktig gjeld

Total lånegjeld er kr 446 327 010, fordelt på 30 lån hos 3 ulike långjevarar.

Av dette er kr 29 299 408 knytt til formidlingslån, og kr 417 027 602 til eigne investeringar i anleggsmidlar.

Lånegjelda er siste året auka frå kr 414 646 066 til kr 446 327 010. Dette svarar til ein auke frå kr 69 269 per innbyggjar til 75 291 kr per innbyggjar. I tillegg har vi langtlig gjeld i form av pensjonsplikt på kr 819 653 969.

Lånegjelda er fordelt slik mellom långjevarane:

Husbanken	kr 29 299 408
Kommunalbanken	kr 390 291 352
KLP Kommunekreditt	kr 26 736 250

Lånegjelda har slik fordeling på vilkår:

Flytande rente	kr 103 017 262
3 mnd. NIBOR +/- margin	kr 283 098 388
Fastrente	kr 60 071 760

Rentesikring i tillegg var vårt eige rentefond på kr 24 786 294.

Lånegjelda har slik gjenståande avdragstid:

Nedbetalt < 5 år	kr 2 698 980
Nedbetalt mellom 5 og 10 år	kr 14 599 996
Nedbetalt mellom 11 og 15 år	kr 101 038 144
Nedbetalt mellom 16 og 20 år	kr 62 306 440
Nedbetalt mellom 21 og 25 år	kr 155 611 690
Nedbetalt mellom 26 og 30 år	kr 83 335 510
Nedbetalt > 30 år	kr 26 736 250

3.11 Skatterekneskapsen

Økonomiavdelinga har eigen skatteoppkrevjar, og krev inn skatter for kommunen, fylkeskommunen, staten og folketrygda. Det vert ført eige rekneskap for skatteinntektene og folketrygda. Fordeling av inntektene skjer kvar månad.

År	Innbet. skattar og arb.gj.avgift (mill.kr.)	Auke i %	Kommunedel (mill. kr)	Auke/minke i %
2014	577,7	6,3	120,2	4,40
2015	584,9	1,2	122,5	1,88
2016	653,6	11,7	132,8	8,40
2017	605,3	-7,4	140,4	5,72
2018	675,9	11,7	157,1	11,89

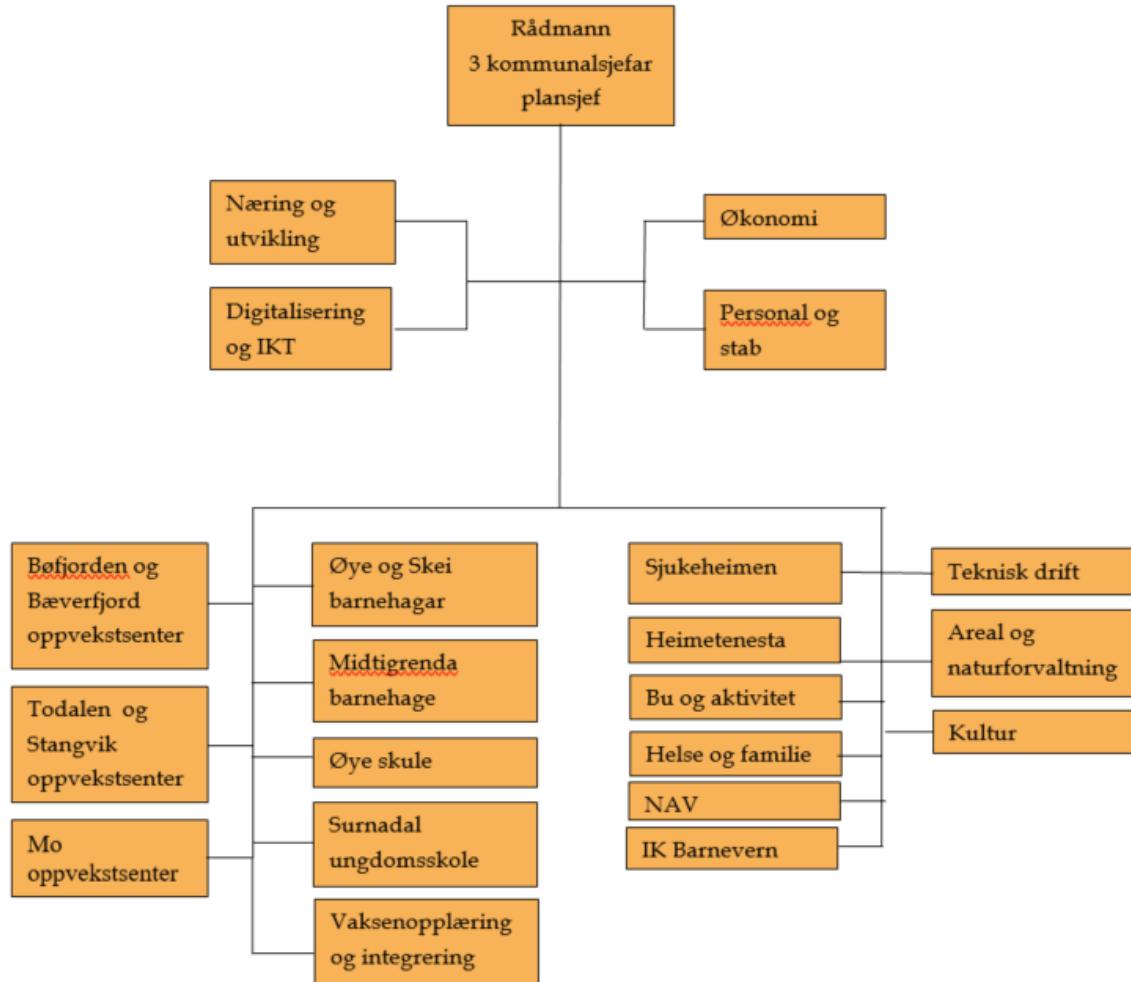
3.12 Eigedomsskatt – bustad og fritidsbustad

Krets	Utskrive skatt	% av samla skatt
Bøfjorden	781 899	6,56 %
Bøverfjord	896 516	7,52 %
Mo	1 371 439	11,50 %
Øye	6 675 802	56,01 %
Stangvik	1 569 142	13,16 %
Todalen	626 045	5,25 %
Sum	11 920 827	100,00 %

4 Sentraladministrasjonen

4.1 Sentraladministrasjonen

Gjeldande organisasjonskart ser no slik ut:

Rådmannsteamet (leiargruppa) er samansett av rådmannen, dei 3 kommunalsjefane, plansjefen og økonomisjef. I den utvida leiargruppa deltek også personalsjef og avdelingsleiar for informasjon og service. Hovudoppgåva for rådmannsteamet er m.a. å førebu, legge fram, i verksette og følgje opp forslag som blir vedteke i politiske organ. Rådmannsteamet har også eit overordna ansvar for administrativ leiing og økonomistyring – og å legge tilsette og gjennomføre gode prosessar for strategisk arbeid og utvikling.

Dette ville vi oppnå i 2018

- Interkommunalt samarbeid må tilpassast ny kommunestruktur.

- Gjennomføre nødvendige reduksjonar i drifta.
- Gjennomføre politiske vedtak som følger av budsjettreduksjonane.
- Fortsette arbeidet med digitaliseringprosjekt i alle delar av organisasjonen.

Vurdering

- Det har vore arbeidd med å få til eit nytt brannsamarbeid mellom Heim, Rindal og Surnadal. Andre interkommunale samarbeid har og vore oppe til vurdering, mellom anna den interkommunale barnevernstenesta.
- Driftsnivået er på veg til å bli redusert i tråd med budsjettvedtak.
- Gjennom året er dei politiske vedtaka blitt gjennomført.
- Det har vore lagt ned mykje arbeid i den digitale transformasjonen av det kommuneale tenestetilbodet.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Tilpasse tenesteproduksjonen etter dei økonomiske rammene.
- Tilpasse nye strukturelle endringar som følger av politiske vedtak.

Vurdering

- Stramme budsjett krev ein kontinuerleg tilpassing av tenesteproduksjonen.
- Det blir arbeidd kontinuerleg med å tilpasse krava til strukturelle endringar.

Utfordringar

- Gjennomføre kostnadsreduksjonar i drifta.
- Rekruttere og behalde kompetent personale.

Vurderingar

Den demografiske utviklinga i kommunen siste året, som låge fødselstal og negativ innflytting, viser at desse utfordringane varer ved. Verdien av å sikre god og kompetent arbeidskraft blir ikkje mindre viktig med åra.

4.2 Økonomi

Økonomi har ansvaret for disse oppgåvene:

- Føring av rekneskap for kommunen, inkludert interkommunale samarbeid og diverse legat. Avstemming og kontrollarbeid på rekneskapen.
- Ansvar for mva. oppgåvene, inkl. søknad om mva. kompensasjon.

- Felles mottak og skanning av fakturaer for heile kommunen.
- Utgåande fakturering for alle einingane, og ansvar for innfordring av alle kommunale krav.
- Overordna ansvar for budsjettgrunnlag og oppfølging av dette.
- Ansvar for rutinane for økonomiarbeidet og internkontroll på dette området.
- Overordna ansvar for innkjøp og kontaktpunkt mot innkjøpssamarbeidet på Nordmøre.
- Lønnsarbeid, inkl. refusjon av sjukepengar.
- Daglig finansforvaltning, både på plassering og gjeldssida.
- Saksbehandling for formannskap og kommunestyre i økonomisaker.
- Rettleiing og oppsyn med økonomiarbeidet i einingane.
- Skatteoppkrevjar for kommunen, fylkeskommunen, staten og folketrygda, inkl. rettleiing, saksbehandling, tvangsinnekrevjing/ tvangssal og rekneskapskontroll.
- Arbeidsgjevarkontroll, inkl. rettleiing for nye arbeidsgjevarar.
- Eigedomsskattekontor, inkl. saksbehandling for takstnemnda og klagenemnda.
- Administrering av startlån, inkl. sikring av pant/ tinglysing.

4.3 Personal og stab

Aktivitet

Personal og stab/kompetanse har i 2018 hatt 3,25 årsverk. Avdelinga har særleg ansvar for å sette i verk kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk slik den er nedfelt i lov- og avtaleverk, kommunale planar, med særleg vekt på personalplana, og andre kommunale vedtak som gjeld arbeidsgjevarpolitikken.

Avdelinga har også ansvar for saksbehandling og oppfølging av vedtak i tilsettingsutvala, Administrasjons- og arbeidsmiljøutvalet og sekretærfunksjon i andre utval, prosjekt og arbeidsgrupper knytt til kommunen sin arbeidsgjevarfunksjon.

Personal og stab har eit særleg ansvar for og kvalitetssikre rekrutteringsarbeidet i kommunen, frå ei stilling blir ledig, til evt. utlysing, til vedtak om tilsetting er fatta og kunngjort, inngåing av arbeidsavtalar, og melding til alle som har søkt stillinga. Under tilsettingsforholdet har Personal og kompetanse arbeidsoppgåver i forhold til m.a. ulike typar permisjonar, lønnsfastsetting og forhandlingar, endringar i tilsettingsforholdet, sjukefråværsoppfølging, saker som gjeld yrkesskadar, disiplinærersaker, pensjonsspørsmål og søknader om ulike typar pensjon, oppseiing og avslutning av arbeidsforholdet, og personforsikringar.

Støtteeininga driv mykje med oppfølging, rettleiing og opplæring til einingane i forhold til den daglege utøvinga av arbeidsgjevarfunksjon, og i saker der einingsleiarane treng særskilt oppfølging og støtte. Personal og kompetanse har også overordna ansvar for kommunen sitt arbeid med helse, miljø og sikkerheit (HMS).

Aktivitet/arrangement utover daglege løpende oppgåver:

- Arrangement for jubilantar og pensjonistar
- Sommarjobb for ungdom
- Velkomsttreff for nytilsette

Handlingsprogram

Dette ville vi oppnå i 2018

- Styrke arbeidsgjevarfunksjonen gjennom kontinuerleg oppfølging og intern opplæring av leiarar.
- Halde fram med intern opplæring av leiarar, tillitsvalde og verneombod i aktuelle tema som har med forholdet mellom arbeidsgjevar og arbeidstakar å gjere, t.d. Hovudavtalen og Hovudtariffavtalen.
- Ta i bruk endå fleire muleheiter som ligg i det elektroniske rekrutteringssystemet som vi har innført i 2017.
- Utnytte ytterlegare VISMA HRM til varsling og oppfølging innafor fagområdet vårt.
- Sluttføring av arbeidet med gjennomgang av HMS-rutiner.
- Fortsette å ha fokus på nærværsfaktorar og tidleg avklaring i langvarige sjukemeldingssaker, og i samband med dette halde fram med kvartalsvise møte med NAV Surnadal.
- Utnytte betre dei analyseverktøya som ligg i VISMA BI og som gjeld fagområdet vårt.

Vurdering

- Arbeid med styrking av arbeidsgjevarfunksjonen er noko vi held på med kontinuerleg, men vi har dessverre ikkje fått gjennomført dette så systematisk og i det omfanget vi gjerne skulle ha gjort. Det som har vore prioritert, er opplæring i sjukefråværsoppfølging, og då særskilt med innføring av digitale løysingar i dette arbeidet. (Digital sjukemelding, digitalt krav om sjukemelding og digital oppfølgingsplan).

- Arbeidet med gjennomgang og utarbeiding av nye HMS-prosedyrar vart avslutta ved behandling og vedtak i Administrasjons- og arbeidsmiljøutvalet i juni 2018. Alle reviderte og nye HMS-prosedyrar ligg no i det elektroniske kvalitetssystemet vårt.
- I 2018 er det gode samarbeidet med NAV Surnadal vidareført gjennom regelmessige møter. Det er arbeidd mykje med å få til avklaring så tidleg som mogleg i bedriftsinterne attføringssaker.
- Bruk av VISMA HRM til varsling i m.a. sjukefråværsoppfølging er ikkje lenger aktuelt fordi NAV sitt fullelektroniske system med digital sjukefråværsoppfølging no er innført, og som stadig har vorte vidareutvikla frå NAV si side.
- Analyseverktøy som ligg i VISMA BI og som gjeld fagområdet vårt, og som blir brukt mest, er rapporter for sjukefråvær. For samanlikning av samla sjukefråvær frå år til år fungerer VISMA Bi godt, men det er litt meir utfordrande når det gjeld analyser av sjukefråvær på tvers av einingane.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Fortsette med å halde oss fagleg oppdatert innafor fagområda som ligg til Personal og kompetanse når det gjeld endringar i lover, avtaleverk og rettspraksis i Surnadal kommune er i samsvar med dei endringane som skjer på dette området.

Vurdering

- Inga endring i dette for perioden 2019 – 2022, og det er fortsatt eit aktuelt og nødvendig tiltak, då endringar i lov og avtaleverk skjer i stadig høgare tempo. Kvart år blir arbeidsgjevarrelatert opplæring som KS gjennomfører prioritert.

Utfordringar

Hyppige endringar i lov og avtaleverk sett store krav til omstilling og fleksibilitet, og det krev tid og innsats å få desse endringane iverksett i heile organisasjonen. Dette medfører også behov for auka ressursar til kompetanseheving, og beslaglegg meir av tidsressursen på Personal.

4.4 Informasjon og service

Aktivitet

2018 har vore eit år med mange nye prosjekt. Fagdagane med digital transformasjon har vore ein stor suksess, og resultert i mange nye prosjekt og auka forståing med tanke på endringar i samfunnet og behovet frå innbyggjarane. Det at vi som kommune må tilpasse oss og våre tenester i takt med samfunnet elles.

Digitalisering er nødvendig med tanke på effektivisering og ressursbruk.

Våre tenester skal være lett tilgjengelege og enkle å bruke. Arbeidet med dette er godt i gong, og digitaliseringsarbeidet er på agenda i alle sektorar. Tilsette må ha gode verkty og gode løysingar for å utføre tenester med god kvalitet.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Innføre Office 365 for alle tilsette, og med det utnytte eit fantastisk verkty med tanke på samhandling og fleksibilitet
- Gjennomføre prosjektet Smart kommune saman med Telenor for å kartlegge kor digital vi er, og saman med dei definere konkrete prosjekt vi skal arbeide vidare med
- I samband med digital transformasjon der brukaren er i fokus, skal vi utføre brukartesting på våre digitale tenester. Det være seg heimesider, søknadsskjema og dialog med innbyggjar via andre kanalar
- Innføre SvarInn som er ei nasjonal løysing for mottak av digital post.
- Prosjekt for avlevering av elektronisk saksarkiv i Ephorte
- Avlevere papirarkiv
- Arkivplana skal ferdigstilla og være godkjent innan utgangen av året. I samband med dette arbeidet skal vi oppdatere saksbehandlarrutinane.
- Surnadal kommune skal vere med i arbeidet med å innføre «Min side»

Vurdering

Vi har innført Office 365 for alle tilsette. Dei har med det tilgang til, Outlook, Word, Excel og PowerPoint, men også nye verkty for samhandling og kommunikasjon.

Verdt å nemne er Yammer som har vorte rulla ut som intern kommunikasjonskanal, og Teams som gruppeområde for einingar og prosjekt.

I samband med digital transformasjon hadde vi ein fagdag i november. Vi har ikkje gjennomført brukartesting mot innbyggjar, men det er på planen i 2019. Vi utførte derimot ei

undersøking og kartlegging på fagdagane opp mot behova dei tilsette har. Ei kartlegging vi har brukt opp mot strategiarbeidet framover.

Vi har teke i bruk SvarInn, slik at det no er mogleg å sende digital post inn til kommunen på lik linje med SvarUt som er digital post ut.

Surnadal kommune har lansert Minside som ny innbyggjarportal med tilgang til kommunal tenester og informasjon.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Anskaffe nytt sak- arkivsystem og få på plass ein felles arkivkjerne
- Vidareføre arbeid med avlevering av papirarkiv
- Innføre SvarUt frå fleire fagsystem. Utfordre leverandørane.
- Vidareføre arbeid med å utvikle «Min side»

Vurdering

Innføring av nytt sak- arkivsystem er lagt inn i budsjett og blir etter plana satt i produksjon i mai 2019.

Arbeidet med avlevering held vi fram med.

Innføring av SvarUt blir satt opp på ulike fagsystem innanfor helse og omsorg, deriblant, Gerica og HsPro. Så fort andre leverandørar er klare vil vi og innføre det på deira fagsystem. MinSide vil vi utvikle etter kvart som vi får fleire digitale tenester og fleire sky-løysingar.

Utfordringar

Ein kommune har eit brent spekter av brukarar. Både med tanke på kompetanse og med tanke på tilgong til ikt-verkty i kvarldagen.

Utfordringa ligg i å finne gode løysingar som passar alle brukargruppar, samt tid og økonomi til å få auka kompetansen og tilgong på godt utstyr.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
entraladministrasjonen	28 844	27 074	1 770	28 483

Rådmannen si vurdering

Meirforbruk skuldast fleire høve, men den største enkeltposten er kommunen sine utlegg i samband med drifting av oppvekstsamarbeidet Nettverk Nordmøre. Dette utgjer åleine ca. halvparten av meirforbruket. Elles er det ein del høgare eksterne felleskostnader som ikkje var høgt nok budsjettet, m.a. felles personvernombud i IKA Møre og Romsdal og ein del høgare kostnader gjennom IKT Orkide enn forventa ved inngangen av året.

4.5 Politisk verksemd

Ein har valt å leggje all økonomi knytt til politisk verksemd under eit eige ansvar. Dette er:

• Ordforar 100% stilling, varaordførar 20% stilling	funksjonshemma
• Kommunestyre, formannskap og hovudutvala	• Klientutval
• Ungdomsråd, eldreråd, rådet for	• Kontrollutvalet
	• Overformynderiet
	• Valstyret

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulert)	Avvik	Rekneskap 2017
Politisk verksemd	3 497	3 505	-8	3 352

Rådmannen si vurdering

Budsjettet har gjennom året vore regulert ned med omlag 450 000 kr, og det er styrt godt mot det regulerte budsjettet.

5 Næring, kultur og utvikling

5.1 Næring og utvikling

Aktivitet

Næring og utvikling sine oppgåver er å være bindeleddet mellom kommunen og næringslivet. I dette inngår forvalting av næringsfondet samt driftet kommunens Hoppid.no-kontor. Utviklingsteamet skal sette i gang prosessar som skapar utvikling i dei ulike einingane, der oppstart, skrive søknader og driftet prosessen kan være ein del av oppdraget. Kommunalsjefen er framleis utleigd til Surnadal Hamneterminal AS. Vi fyller ulike verv og

posisjonar, men hovudoppgåva vår er å skaffe eksterne midlar til dei tiltak vi vil gjennomføre.

Utfordringa vår er at vi er få og arbeidsoppgåvene mange. Vi har likevel evna å levere mange gode tenester og oppnådd dei mål vi har satt oss.

- Vi forsett å leie ut kommunalsjefen til Surnadal Hamneterminal AS
- Næringskonsulenten er uteid i sekretærfunksjon i Surnadal Alpinsenter AS, Surnadal Alpineiendom AS
- Vi driftar næringsutviklingsprogrammet for SuSu (saman med Sunndal Næringselskap AS på vegne av Sunndal kommune).
- Vi driftar HoppId.no- kontoret
- Vi har stadig aukande pågang på næringsfondet og bedriftsrådgiving i den samanheng
- Vi er sekretariat for ungdomsrådet
- Vi forvaltar og fordeilar kommunen sitt landbruksfond.
- Vi forvaltar kommunen sitt næringsareal, og følgjer opp dei som vil kjøpe næringstomter.

Handlingsprogram

Dette vil vi oppnå i 2018

- Få ei god drift i Surnadal Hamneterminal AS, bygge ut området og opparbeide større kundekrets.
- Fortsette med å få til eit godt system for oppfølging av verksemder som har fått støtte frå næringsfondet og jamnlege bedriftsbesøk
- Få fleire og betre etableringar som også er i god gang med varig drift
- Fortsette rekrutteringsarbeidet med Sjekk Nordmøre og Utpågang
- Få boligstrategisk plan ut i livet og starte tiltak innafor plana.
- Få fleire investorar/kjøparar i opparbeidd areal i Røtet
- Evaluere og vidareføre næringsutviklingsprogrammet saman med Sunndal kommune (SUNS)

Vurdering

- Surnadal Hamneterminal AS fusjonerte med Surnadal Havnelager AS, 28 mai 2018. Surnadal Hamneterminal AS består no av 33.000m² uteareal og 2000m² lagerlokale. Det vert arbeid med fleire potensielle leigetakrar både på uteareale og i lagerlokale. Det vert også arbeid med fleire båtanløp.
- Næringsfondet behandla 29 søknader i 2018 der det totalt blei søkt om 2.809 millionar kroner, og det bli løyvd 1.855 mill. kroner. I tillegg blei det løyvd 1,9 mill frå næringsfondet til tiltak som Kommunestyret allereie har lagt føringer for.

Finansiering av SuSu-samarbeidet og delvis dekking av personalkostnader utgjer ein stor del av dei 1,9 millionane.

- Landbruksfondet, kr 350.000,- blei fordelt på 18 søkerar.
- Nærings og utvikling, delvis saman med ordførar og rådmann, har gjennomført 20 bedriftsbesøk i 2018. Ut over dette har fleire bedrifter vore oppsøkt som ein del av ulike prosjekt og tiltak ute i bedriftene som næring og utvikling har vore involvert på eit eller anna nivå.
- Sjekk Nordmøre har vore på treff både på Nordre i Trondheim for å rekruttere «heimattflyttarar» og marknadsføre kommunen som ein god plass å bu og arbeide i. Dette gjer vi i eit samarbeid med Sunndal (SuSu). Vi har også gitt ut 2 utgåver av magasinet Framgang som blir sendt til alle busette i begge kommunane. Samt at vi har med magasinet på alle aktivitetar og møteplasser vi har i eigen regi og i lag med Sunndal.
- Etterspurnaden av kommunale industritoromter har vore aukande dei siste åra. I 2018 har omsetninga av næringsareal vore knytt opp mot tilleggsareal til eksisterande bedrifter. Dette kan ein sjå i ljós av eit næringsliv som går godt og dermed treng meir plass til sin aktivitet.
- Surnadal Hamneterminal AS arbeider med å få fleire legetakrarar på hamna og for å utvide det arealet som eksisterande kundar har. På sikt vil ein både auke arealet og bygge terminalbygg.
- 1. september arrangerte vi Ro-konkurranse i Svinvika i SuSu-regi. Det var det eit yrande folkeliv som følgde ro-konkuransen mellom «Hjelmkånå» og «Fjordamerra» i 2 heat, mellom Sunndal og Surnadal. Nye lokale bedrifter som Svinvik Gard og Slettnestet Steinovnsbakeri fekk sin ildåp med strålende resultat. Hestejenter, dykkarklubb og fleire lag og organisasjonar vart med å gjorde dette til en fin familieday.
- Konsulentskapet Oxford Research evaluerte 4 års arbeid gjennom SuSu og kunne konkludere med godt utført næringsarbeid. Resultatet syner at ein har bidrege til 147 nye arbeidsplassar og sikra mange eksisterande.

Dette vil vi oppnå i 2019-2022

- Bidra til å auke talet på tilsette i næringslivet med 60 stillingar, 100 nye etableringar og styrke eksisterande næringsliv
- Styrke Surnadal kommune sitt omdømme som ein god plass å bu
- Bidra til å få utbygd Svartvatnet friluftspark
- Bidra til å få bygd aktivitetspark i Sæterlia for heilårsdrift

- Få min 10 millionar kr i eksterne midlar til nærings- og samfunnsutvikling i kommunen

Vurdering

- Både i samarbeidet med Sunndal og i eige næringsutviklingarbeid har vi som mål å bidra til å auke talet på tilsette i næringslivet med 60 stillingar, 100 nye etableringar og styrke eksisterande næringsliv. Det meiner vi er realistisk, jamfør dei tala vi kan syne til dei siste åra.
- Å bygge omdømme er noko som må skje heile tida og kvar dag. Det tar langt tid å bygge eit godt omdømme, men det skal svært lite til for å rive det ned. Vi er alle med å påverke dette i vår omtale og aktivitet i kommunen. Vi ønskjer at kommunen vår skal være ein god plass å bu i og at den er attraktiv for tilflytting og besøk. Vi annonserer, lagar magasin, har Trondheimstreff og Oslo treff mellom anna for å gjere kommunen vår kjent. Vi har også fått laga ein billed-bank som er tilgjengeleg for alle verksemder i kommunen vår.
- Areal og naturforvalting er godt i gang med planarbeidet for Svartvatnet friluftspark. Nærings- og utvikling kan være dørspnar og bidra til at både næringslivet og offentlege midlar kan bidra til å realisere dei planane som ligg føre.
- Surnadal Alpinsenter har nok ein gong god sesong og det er stor aktivitet både på kveld og helg. Det kjem stadig fleire tilreisande, men det kan godt marknadsførast meir enn det er i dag. Uansett så er drifta ei utfordring både med tanke på den dagleg drifta, investering og vedlikehald av maskiner og ikkje minst med tanke på å bygge ei sårt trengt varmehytte. For at dette skal være drivverdig er ein heilt avhengig av å få til heilårsdrift og da er eit av måla å få bygd aktivitetspark i Sæterlia. Det er gjort eit forarbeid av «Høyt og Lavt» og det har vore møter med sykkkelklubben. Styret har gjort ein solid jobb med å lage en strategisk handlingsplan der dette er grundig behandla. Målet må være å få finansiert dette og få det realisert.
- Mykje av vårt arbeid som ender i konkrete tiltak vil bli finansiert av kommunen, men vi har også som mål å hente inn minimum 10 millionar kr i eksterne midlar til nærings- og samfunnsutvikling i kommunen.

Utfordringar

Nærings- og utvikling si oppgåve er å drive utvikling, skape nytt og legge til rette for at verksemdene kan utvikle seg og vekse. Vi er i dag berre 2 tilsette i Nærings- og Utvikling, men vi får god hjelp frå vår gode kollega einingsleiar på Kultur, særleg i kulturnæringsstiltak. Det er vi 3 som utgjere utviklingsteamet slik det er i dag. Det er heilt avgjerande at både leiing og dei ulike einingane spelar på lag med oss og slik at vi saman kan skape vekst og utvikling. Med berre 2 tilsette blir det eit tungt løft som tek lengre tid enn naudsynt.

5.2 Kultur

Aktivitet

I kulturplanen heiter det: «*Kunst og kultur har ein viktig eigenverdi og kan ikkje reduserast til middel for å nå andre mål. Såleis står den enkelte sine opplevingar og utvikling i sentrum. Kulturaktivitet og kulturoppleving er òg ein berebjelke for lokal og regional identitet, trivsel og utvikling. Kultur er viktig for å skape attraktive lokalsamfunn for næringsutvikling og verdiskaping. Den har derfor meirverdi knytt til trivsel, bulyst, folkehelse, omdømmebygging, rekruttering, kompetanse, innovasjon og nyskaping».*

Kulturavdelinga har fokus på og ansvar for: Barne- og ungdomsarbeid, frivilligheita, idrett og friluftsliv, folkebibliotek, kino, kulturhus, kulturvern, bygdebok, museum og fordeling av verkemidlar innanfor kulturområdet m.m.

Dette vil vi oppnå i 2018

1. Gi ut den tredje bygdeboka.
2. Arbeide vidare med Kavlvegprosjektet i samarbeid med Nordmøre museum.
3. Etablere fleire sosiale møteplassar for samvær og uorganisert aktivitet for barn og unge, med fokus på uorganisert ungdom.
4. Sørgje for at den nye rammeplanen til kulturskolen blir politisk behandla.
5. Sette fokus på og styrke samhandling mellom, frivillig sektor, kommunen og næringslivet.
6. Investere i meirope bibliotek
7. Dagtilbod på kino og fleire faste kinokveldar
8. Planarbeid – Plan for idrett og friluftsliv og kulturminneplan.

Vurdering

1. Band nr 3 av Bygdebøker for Surnadal, vart lansert på desember i 2018.
2. Kavlvegprosjektet er godt i gang og blir vidareført i 2019
3. Vi arbeide med å få på plass fritidsklubb og frivilligsentral , endeleg ”vedtak” vart gjort på budsjettmøtet i desember. Etablering av frivilligsentral må skje før juni 2019.
4. Den vart behandla i kommunestyret i desember 2018.
5. Arbeider tett med næring og utvikling, det er nok meir å gjøre innanfor dette temaet framover.
6. Meirope bibliotek vart gjennomført med midlar frå digitaliseringsprosjektet.

7. Vi har no kino frå onsdag til og med søndag, i tillegg kjører vi dagtilbod når det er filmar som kan treffe målgruppene for kino på dagtid.
8. Plan for idrett og friluftsliv vart vedteke i kommunestyret på september i 2018. Kulturminneplanen kom vi ikkje i gang med, så det må gjerast i 2019.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

1. Vidareutvikle bygdeboknettstaden
2. Surnadalsøra som kulturell myldreplass
3. Auke aktiviteten i Kallastua
4. Arrangere barne/ungdomsmusikal
5. Fleire opne og strømma debattar i biblioteket
6. Utvikle ein App, med fokus på alt friluftsliv i Surnadal
7. Vere tett på utviklinga i kulturskolen i samband med gjennomføringa av kommunereforma
8. Aktivt arbeid med god læring i ungdomsrådet, gi ungdommane mulegheit til å styrke eigenaktivitet, jobbe med identitetstilhøyr, få meir medverknad og innflytelse.

Vurdering

Alle punkta er med i planane framover, ikkje alle har finansiering på plass per dato.

Utfordringar

Kultureininga er med på å stimulere til merking av turstiar, utbygging og anna kulturaktivitet, men for å få til dette treng vi mulegheit til å gi ut midlar (tilskot) til lag og organisasjonar. Kulturmidlar til lag og organisasjonar er halvert dei siste åra!

- *Same utfordring som før, prøver å halde kulturmidlane til drift av lag og organisasjonar på same nivå som tidlegare år.*
- *Utgiftene til dei faste avtalane stig på grunn av at fleire av dei skal KPI justerast. Noko som igjen fører til at dei frie tilskotsmidlane minkar for kvart år.*

Fritidsklubben, manglar hus og lønnsmidlar til drift i 2018.

- *Vedtak om drift ble gjort i kommunestyret på november og i budsjettmøtet på desember.*

Ikkje kveldsope bibliotek. – har endra opningstida, stengt på dagtid ein dag ope til 18 to kveldar i veka – og ope nokre timer på laurdag

- *Biblioteket fekk installert system for Meirope bibliotek på slutten av 2018.*

Hovudrullering av plan for idrett og friluftsliv – vedtatt september 2018

- *Vedtatt i september 2018*

Kulturminneplan, pålegg frå Riksantikvaren.

- Vi rakk ikkje å gjere noko med kulturminneplanen i 2018, den er tenkt å vere ferdig i løpet av 2019.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Kultur	7 505 490	6 334 000	1 171 000	6 791 000

6 Oppvekst

6.1 Midtigrenda barnehage

Aktivitet

- * Vi har fortsatt brakkerigg med midlertidig drift. Her har vi teke unna ein del bhg.plassar ut ifrå venteliste, men vi gler oss på påbygg og avslutning av brakkene når den tid kjem.
- * Vi har fleire barn med enkeltvedtak som har krav på spesialpedagogisk hjelp. Utfordringa har vore å gje alle godt nok tilbod, mtp. at vi ikkje får dekt alt i grunnbemanninga vår, og budsjettet har ikkje vore stort nok til at vi har klart å halde ramma, når barna har krav på dette gjennom spesialpedagogiske vedtak.
- * Høgt sjukefråvær ila. året, spesielt våren-18. Noko av sjukefråværet var epidemiar (omgangssjuke, influensa). Høgt vikarbruk over ein lengre periode.
- * ICDP-ansattegrupper vart gjennomført på personalgruppa på småbarnsavdelingane våre ila. 2018. Vi fortsett ICDP-ansattegrupper våren-19 på resten av personalet. Temaet er relasjonsbygging barn-vaksen. Eit godt verkty som vi tek med oss i det vidare arbeidet.
- * Oppstart av Læringsløypa «Læringsmiljø» i regi Nettverk Nordmøre. Vi har danna Utviklingsgruppe på arb.plassen, og har 1 utviklingslærar som er valgt.

Dette vil vi oppnå i 2019:

- **Barnehageplasser:** Starte oppstart av nye barnehageplasser etter kommunestyrevedtak. Påbygg og oppgradering av barnehagen.
- **Læringsløypa «Læringsmiljø»:** -fokus på endring av praksis, godt læringsmiljø, livsmestring, sosial kompetanse. Arbeide godt i Utviklingsgruppa. Arbeide vidare med implementering av ny rammeplan i samanheng med læringsmiljø. Vera med på nettverkssamlingar på tvers av einingar i oppvekst og gjennom nettverk Nordmøre.

- **Digital kompetanse:** Fokus på digital kompetanse i personalgruppa, pedagogisk og administrativt. Utvikle vidare nye system innan IKT, både administrativt, til foreldra og i barnegruppene. Innkjøp av nytt IKT-utstyr underveis/etter behov.
- **Tverrfagleg samarbeid og tidleg innsats:** Viktig at vi ser kva behova til enkeltbarna er, gjennom tverrfaglege tiltak. Sjå til at alle barn mestrer og utvikler seg, og at fokuset er tidleg innsats, for å klare å avhjelpe før skulestart.

Vurdering:

-Vi sett fokus på alt dette, men er avhengig av eit budsjett i samsvar med både det pedagogiske arbeidet og utfordringar vi møter i barnegruppene.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Nybygd og oppgradert barnehage vil framstå som ein barnehage med eit betre fysisk innemiljø. Personale vil og få eit betre fysisk arbeidsmiljø. Barnehagen vil vera meir rusta for å møte framtida som innebær eit godt læringsmiljø til det beste for alle barna. Vi vil og få bort midlertidig drift i brakkerigg, som vi ser ikkje er ei optimal løysning for eit godt læringsmiljø.
- Fortsette å arbeide med læringsløypa «Læringsmiljø», både i personalgruppa og foreldregruppa. Tilbod om Foreldreveileiding ICDP.
- Fortsette implementering av ny rammeplan.
- Kompetanseheving IKT i personalgruppa –office 365 m.m.

Vurdering

-Påbygg og oppgradering av bhg: Det viktigaste er å få bort brakkeriggen. Dette er ein utfordrande plass å drive barnehage i, mtp. det fysiske miljøet. Det er lite plass i enkelte rom, spesielt i garderobe og leikeareal. Og det er både kaldt og varmt i brakkene, når det er vinter/sommar. Frå hausten 2019 er vi inne i vårt 3. år med brakkeløysning, men forhåpentlegvis er nytt påbygg og oppgradering på plass ila. bhg.året 2019/2020.

-Læringsmiljø: Ut ifrå læringsløypa som oppvekstsektoren i Surnadal kommune har valgt, er eit godt læringsmiljø veldig viktig å satse på. Her er målet å sjå på praksisen vi har i dag, og evt. endre praksis for framtidas barnehage og skule. Vi er godt i gong med læringsmiljørbeidet, og håper å sjå endringar på dette med å utvikle barna for framtida, slik at dei opplever livsmestring. ICDP-veileding til foreldra, er noko vi håper vil fortsette i Surnadal kommune, for vi ser at dette er ei god foreldreveileding. Mange foreldre treng veiledding i eit samfunn som krev mykje av både vaksne og barn.

-Implementering av rammeplan: her vil det vera naturleg å ta denne implementeringa inn i læringsmiljørbeidet, for samtidig å sjå kva rammeplana seier om personalet si rolle for eit godt læringsmiljø.

-IKT: Vi ser at vi treng å oppgradere IKT-utstyr og sette av tid til opplæring. For å få alle

med, er det viktig å bruke tid på dette, slik at ikke berre nokre få kan. Mestring innan IKT er viktig! Og dersom utstyret er for dårlig, vil ikke opplevinga og arbeidsmåtene fungere godt nok.

Utfordringar:

Den økonomiske ramma er for lita mtp. enkeltvedtak kring barn som treng særleg oppfølging. Tidleg innsats i barnehagen har betydning for kor godt dei klarer seg vidare i livet, spesielt inn mot skulestart. Når det ikke er lagt til meir i budsjettet enn grunnbemanninga, blir det for lite til enkeltbarna som både har krav på og som treng den ekstra støtten i kvardagen. Dette er særskilt utfordrande for oss, barna og foreldra. Vi må sette av nok penger til IKT-utstyr, og tid til opplæring.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Midtigrenda barnehage	9 303	8 233	1 070	8 009

6.2 Øye og Skei barnehagar

Aktivitet

Det har vore stor pågang på småbarnsplassar i kommunen og vi har jobba for å finne gode løysingar på utfordringa.

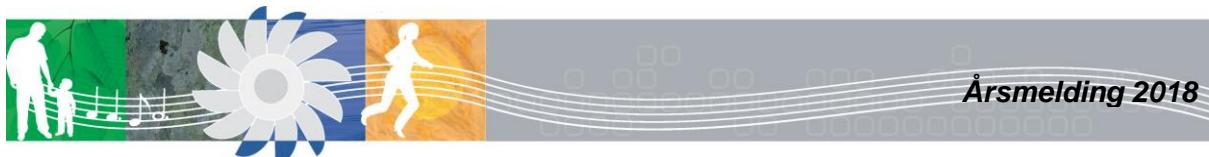
Vi har gjennomført Fleirfagleg Blikk i Øye og Skei barnehage.

Sjukfraværet har vore høgt ved eininga. Det er langtidsfraværet som er for høgt.

I løpet av året har vi kjørt gode prosessar i hove god bedriftskultur og det psykososiale arbeidsmiljøet.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Sosial kompetanse
- Digital kompetanse
- Kompetanseutvikling

Vurdering

Sosial kompetanse: Dette har vi jobba godt med og har god måloppnåing.

Digital kompetanse: Vi ser på dei digitale verktøya som reiskap for å nå mål i Rammeplana for barnehagen (2017). Dette har vi kommunisert ut til foreldra og det er godt motteke hos dei. Vi har hatt fokus på å ha digital løysing for kommunikasjon ut mot foreldra. Også dette har vorte godt motteke.

Kompetanseutvikling: Vi har fått gjennomført Fleirfagleg blikk slik vi hadde planlagt. Jobbinga med å implementere Rammeplan for barnehagen har fortsett i heile 2018. Vi har ikkje fått gjennomført opplæring ICDP for personalet slik som vi hadde planlagt.

Dette vil vi oppnå i 2018-2020

- Vi ynskjer å utvikle relasjonskompetanse gjennom utviklingsarbeid i løpet av perioden.
- Vi vil fortsette implementeringa av ny rammeplan.

Vurdering

Gjennom arbeidet med Saman skapar vi framtida er vi igang med ei læringsløype med læringsmiljø som tema over ein treårsperiode. Relasjoner er eit stort og viktig punkt i dette arbeidet og det fokuset vil erstatte dei opprinnelige tankane vi hadde om å gå igang med eit lokalt utviklingsarbeid.

I arbeidet med implementering av ny Rammeplan gjenstår stort sett det med barnehagens innhold og arbeidsmetodar. Dette er òg tema som arbeidet med læringsmiljøet vil kome inn på.

Utfordringar

Utfordringane har vore å kunne tilby plass til alle som søker om barnehageplass. Dette har vi stort sett klart i 2018. Det kan sjå ut som om det blir et press på barnehageplassar også i 2019. Da vil vi få utfordringar med å gje andre, enn dei som har krav på plass gjennom lova, barnehageplass.

Den økonomiske ramma for ansvar 227 i 2019 er for liten i høve til å kunne vere i økonomisk balanse ved årets slutt.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Øye og Skei barnehagar	12 104	11 871	233	11 560

6.3 Bøfjorden og Bæverfjord oppvekstsenter

Aktivitet

- Oppvekstsenteret har eigne utviklingslærarar og utviklingsgruppe i utviklingsarbeidet med læringsmiljø. Dette er ei satsing i Nettverk Nordmøre.
- Implementering av rammeplana i barnehagane.
- Oppvekstsenteret har eiga side på Office 365 som er delt med foreldra.
- Elevane får vekeplanar digitalt, papir blir berre utlevert ved eigne avtalar.
- Vi har hatt ei stor framsyning for foreldre og føresette på skulen.
- 5. trinn har hatt overnattingstur i telt sist vinter.

Dette vil vi oppnå i 2018

- IKT: Prioritere innkjøp/ oppdatering/ vedlikehald av IKT-utstyr for elevar og tilsette.
- Vi treng også to smartboard.
- Stort fokus på godt skolemiljø i dagleg arbeid og i elevrådet.
- Fokus på nye forskrifter i §9A.
- Utvide det digitale samarbeidet mellom skule/elevar og heimane. (minst muleg ranselpost)

Vurdering

- Vi har oppdatert ein del IKT-utstyr, men det er venta store investeringar neste år. Vi har m.a. kjøpt ny kopimaskin.
- Vi manglar fortsatt ei god løysing på skjermar i fleire av klasseromma.
- Fortsatt stor fokus på læringsmiljø og nye §9a.
- Vi har planar om å legge om deler av det digitale samarbeidet, fra OneNote til Teams. Dette er meir stabilt og meir oversiktleg for foreldra.

Dette vil vi oppnå i 2019-2022

- Ein skule og barnehagar med oppdatert IKT-utstyr med god dekning.
- Stabilt kompetent personale, med berre naturlege skifte av kontaktlærarar.
- Skule og barnehagar som held fokus på godt skule- og barnehagemiljø.
- Ei realistisk økonomisk ramme, som varetok både skule og barnehage på ein god måte.
- Forsette implementering av rammeplana, nye læreplanar i skulen og læringsløyper med fokus på læringsmiljø.

Vurdering

- Vi har full dekning med Ipad eller datamaskiner i skulen, men det er vanskeleg å fornye seg tilstrekkeleg innanfor budsjettet.
- Dei siste åra har lærarstaben vore meir stabil, ønske om ein kontaktlærar meir neste år grunna vanskeleg gruppесаманsetting. Dette finn eg ikkje rom for i budsjettet.
- Budsjettramma blei auka i 2018. Tross auka ramme, er det eit stramt budsjett som er krevjande å halde.
- Sjå satsingsområda i samanheng, t.d. sjå læringsløyper, rammeplan og nye læreplanar i samanheng.

Utfordringar

- Ramma er ikkje tilpassa dagens drift, avviket er venta å auke dei neste åra.
- Ramma blei auka i 2018, men fortsatt ei utfordring å halde den.
- Auke i elevtalet til neste år
- Hausten 2018 var vi 45 elevar. Klassegruppene er utfordrande å dele "rett" ønske om ein kontaktlærar meir, men det er ikkje rom for det i budsjettet.
- Godt samarbeid mellom skule og barnehagar, fleksibilitet.
- Tilsettegruppa er fleksible, vi arbeider med å utvide samarbeidet mellom skule og barnehagane. Fleire felles møte og andre naturlege treffpunkt på tvers mellom avdelingane.

Økonomiske rammer:

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Bøfjord og Bæverfjord oppvekstsenter	8 920	8 783	137	7 893

6.4 Mo oppvekstsenter

Aktivitet

- Skulen og barnehagen har byrja å teke i bruk Office 365 i større grad.
- Ny tilsett i 50% stilling-overflytting frå heimesjukepleia haust 2018.
- Ny tilsett i 40% stilling i barnehagen for å imøtekommne pedagognormen haust 2018.
- Digital meldebok både i skule og barnehage, elevane får vekeplaner digitalt.
- Eininga har eigne 2 utviklingslærarar som skal delta i prosjektet kring læringsløyper i regi Nettverk Nordmøre.
- Vi har eit kompetent og positivt personalet der det er eit godt samarbeid mellom barnehage-skule og SFO.
- Vi har uteskule for 1.-5. trinn
- Vi har byrja med kantine 1 dag for veka.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Oppdatert IKT utstyr til elevar og tilsette
- Oppvekstsentrret arbeider for at alle elevar og barn skal ha ein trygg og god kvardag jmf. kap. 9A.
- Kompetanseutvikling. Heile personalgruppa ved oppvekstsentrret skal bli kursa i ICDP. Der temaet er relasjon barn-voksen.
- Meir digitalt samarbeid med heimen.

Vurdering

- Vi har elevpc`ar til alle i 5.-7. trinn.
- Vi arbeider kvar dag for at alle barn skal trivast og ha det bra på skulen og arbeider aktivt med læringsmiljø- vi er i kartleggingsfasen for å finne ut noko om kor vi står. Tilsette, SSU, elevar og klubben i barnehagen har sagt noko om kva de legg i begrepet læringsmiljø.

- Alle tilsette var med 6 kveldar med ICDP kurs leda av Britt Løfald og Kari Hamnes frå PPT. Vi har vorte meir bevisste for korleis vi vaksne er i relasjon med elevar og barn i barnehagen.
- Vi bruker digital meldebok i skulen.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Oppretthalde fokus på IKT utstyr og opplæring. Samt digital transformasjon når det gjeld samarbeid med heimen og informasjonsflyt i eininga.
- Kompetanseheving i digitale tenester(arkiv, O364, Visma, teams... for tilsette.)
- Arbeide aktivt med kap. 9a for å skape trygge dagar for alle både i barnehagen og i skulen gjennom arbeidet med læringsmiljø.
- Fortsetje med god oppvekst prosjektet i regi PPT og fagleg blikk i barnehagen.
- Gi god tilpassa opplæring i dialog med barna/elevane.(medverknad)
- Fortsette med å skape tid og rom for tverrfagleg og temabasert læring i skule og barnehage gjennom praktiske aktivitetar som for eksempel uteskule.
- Finne treffpunkt for felles kompetanseheving for tilsette i barnehage og skule.
- Fortsette med implementering av rammeplan i barnehagen og ny læreplan i skulen.
- Utvide kantine tilbodet i skulen.

Vurdering

- Vi har satt av pengar i budsjettet til innkjøp av IKT-utstyr, men det er ein del som må skiftast. Det er vanskeleg å halde seg innnafor ramma. Det trengs nye skjermar både i skule og barnehage, ny pc`ar til tilsette, lydplankar o.l.
- Vi skal delta på kurs når det gjeld 0-365, visma barnehage og visma skule og digital arena i barnehagen. Vi har og kurs i regi ikt avdelinga lokalt. Vi treng å arbeide med kompetanseheving internt.
- Vi vil ha felles wookshop med føresette når det gjeld læringsmiljø i løpet av hausten 2019 på storforeldremøte.
- Vi kjem til å fortsette i barnehagen med faglig blikk våren 2019 i samarbeid med Stangvik barnehage.
- Implementering av både rammeplan i barnehage og ny læreplan i skulen vil vi sjå i samanheng med læringsmiljøarbeidet.
- Vi vil gjennom kartleggingsperioden når det gjeld læringsmiljø lage mål for eininga. Fokuset i dette arbeidet vil vere å danne ei felles plattform med felles verdiar og haldningar.

Utfordringar

- Vår økonomiske ramme dekkjer ikkje eit refusjonskrav som er venta i juni 2019 på om lag 550.000. Det gjeld fosterheimspllassert elev i anna kommune.
- Vi har fokus på tidleg innsats både i barnehage og skule. Vi har barn som treng ekstra støtte, og pr i dag har vi ikkje økonomi til å imøtekamma dei behova som enkeltbarn har.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
	8 611	8 193	418	7 565

6.5 Todalen og Stangvik oppvekstsenter

Aktivitet

- Implementering av rammeplana i barnehagane.
- Samarbeid mellom Todalen sanitetsforeining og Todalen oppvekstsenter om leseprosjektet Lesevenn.
- Meir bruk av O365 med bl.a. Teams og one note blant personalet og elevane, samt interne kurs til personalet.
- Utbetring av bussplassen ved Stangvik oppvekstsenter.
- Etterlengta ny akebakke ved Stangvik oppvekstsenter.
- I regi av Netteverk Nordmøre er eininga med på læringsløypa omkring læringsmiljø. Vi har ei felles utviklingsgruppe samt 3 utviklingslærarar ved TOSTOP.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Fortsatt satsing på IKT gjennom å prioritere godt IKT-utstyr til tilsette og barn, og at kommunikasjonen mellom heim-skule blir meir digital.
- Ved alle fire avdelingane vil ein fortsatt arbeide aktivt for eit godt skule- og barnehagemiljø der vi har fokus på dei nye lovkrava i § 9A.
- Kompetanseutvikling blant personalet.

Vurdering

- Ein prøvar så godt ein kan å vedlikehalde/oppgradere IKT-utstyret til tilsette og born. Det er og gjort nyinnkjøp der det har vore nødvendig. Bruken av digital meldingsbok som kontakt mellom heim og skule har vore nytta. Ein har i slutten på året førebudd ein kommunikasjon med app mellom heim og skule. Denne blir frå 2019. Kvaliteten på det trådlause nettet ved begge oppvekstsentera gjer IKT-satsinga meir utfordrande enn ønska.

- Ved alle avdelingane er det stor fokus på at alle skal ha eit godt skule- og barnehagemiljø. Vi er som nemnt med på satsinga på omkring læringsmiljø i regi av Netteverk Nordmøre og har mellom anna 3 utviklingslærarar som leiar dette utviklingsarbeidet.
- Når det gjeld kompetanseutvikling har ein lærar ved Stangvik skule (engelsk) og to ved Todalen (kunst & h.verk og spes.ped) teke vidareutdanning. Det arbeidas fortsatt med Fagleg blikk ved Stangvik barnehage.

Dette vil vi oppnå i 2019-2022

- Fortsette arbeidet med å implementere ny rammeplan i barnehagen.
- Førebu seg best muleg med tanke på læreplan-fagfornyinga i skulen.
- Fortsatt satsing på IKT gjennom å prioritere godt IKT-utstyr.
- Ved alle fire avdelingane vil ein fortsatt arbeide aktivt for eit godt skule- og barnehagemiljø der vi har fokus på lovkrava i § 9A.
- Gjennom Nettverk Nordmøre heve kompetansen i barnehagen og skulen ved å delta i læringsløypa for læringsmiljø.

Vurdering

- Det er viktig at ein ser alle satsingsområda i samanheng. Læringsmiljø-løypa må sjåast i samanheng med ny rammeplan, nye læreplaner og §9A.

Utfordringar

- Auke i elevtalet til 64 elevar ved Stangvik skule gjer at vi må omorganisere bruken av enkelte rom frå barnehage til skule. Vi må og finne løysingar med ny inndeling av rom for å møte utfordringa større elevtal gjev. Ein må også omorganisere ressursar (personale) frå barnehage til skule (gjeld både Stangvik og Todalen).
- Få barn ved Todalen barnehage. Sårbart og ressurskrevjande.
- Utfordringar med barn som har ekstra behov både med tanke på personale og romtekniske løysingar.
- Stor fleksibilitet i personalgruppa som gjer at vi kan møte desse utfordringane på ein best muleg måte.
- At ein får økonomiske rammer til å møte desse utfordringane.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018(regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
	17 548	17 138	410	17 142

6.6 Øye skule

Aktivitet

God drift og brei fagleg kompetanse i heile kollegiet.

Fortsatt fokus på "Tidleg innsats", styrking av lærarressurs og spesped.

Samanslåingsprosessen mellom Øye skule og Surnadal ungdomskule har så vidt starta opp. Arbeid mot å skapa ein god ny skule med tanke på materielle løysingar og overordna innhald.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Vi ønskjer å vidareføre tidleg innsats for 1.-4. trinn
- Vi ønskjer å vidareføre den store satsinga på IKT
- Vi vil oppfordre lærarar til å ta vidareutdanning i engelsk i skuleåret 2018/19
- Vi ønskjer å «Skape eit godt og trygt elev- og læringsmiljø for alle elevane våre. Dette vil vi oppnå ved å satse på «Godt samarbeid skule-heim» - «Motivasjon» - «God klasseleiing» - «Relasjonsbygging» - «Vaksne må vere tilstades»

Vurdering

Videreføring av ressursser til tidleg innsats blir utfordra då tidlegare tilførte middel blir reduserte for Øye skule i forhold til førre år.

Videreføring av den store satsinga på IKT er god i gang på vegen mot 1 til 1 på alle trinn. Vi har pr i dag 1 til 1 med Ipader på 1. og 2. trinn og 1 til 1 når det gjeld Pc'ar på 5., 6. og 7. trinn.

Vi har hatt 3 lærarar ute på vidareutdanning i faget engelsk.

Arbeidet med å til ei kvar tid skapa gode og tryge læringsmiljø for elevane er alltid i fokus. Dett er eit arbeid som ein aldri kan ta pause frå.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Ein ny skule for elevar og tilsette som har fasilitetar vi no manglar, men som i 2017 er sett på som normal standard. Eks: Kantine for elevane, gode og eigna lokale for SFO, garderobar tilpassa elevtal og alder, store og gode nok lærararbeidsplassar som er eigna for samarbeid med kollegaer osb.
- Behalde ein stab tilsette med god fagleg differensiert utdanning
- Satse på vidareutdanning i fag vi manglar kompetanse

Utfordringar

Vi har framleis store klassar, 8 klassar med over 20 elevar. Nokre av klassane blir store p.g.a. språkdelinga

Arbeid med å sameina to personalgrupper er så vidt i gang og vil ha eit fokus i tida framover. Det og halda fram med dette arbeidet blir heilt klart ein av dei største utfordringane i tida framover.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Øye skule	27 627	27 965	-338	28 590

6.7 Surnadal ungdomsskule

Aktivitet

Skuleåret 2017/ 18 var det totalt 193 elevar ved ungdomsskulen. Frå og med hausten 2018 er talet 187.

Dette vil vi oppnå i 2018

- **IKT:** Prioritere oppdatering/ vedlikehald av IKT-utstyr for elevar og tilsette.
- **Sosial kompetanse:** Satsinga på MOT er ein viktig del av arbeidet for godt læringsmiljø på SUS, og held fram.

- **Pedagogisk utviklingsarbeid:** Halde fram med systematisk utviklingsarbeid basert på aksjonslæring. For skuleåret 2017/ 18 er satsingsområdet grunnleggande leseevne og skriving i alle fag.
- **Kompetanseutvikling:** Halde fram med oppfølging av kompetansehevingsplanen, med basisfaga som førsteprioritet. To lærarar på vidareutdanning.
- **Personale og økonomi:** Oppretthalde vaksentettleiken.

Vurdering

- **IKT:** Full 1-1 dekking på alle trinn.
- **Sosial kompetanse:** Fortsatt satsing på MOT. Nå også med programmet «Skolen som samfunnsbygger». Aukande samarbeid med m.a. PPT omkring arbeid med godt skolemiljø.
- **Pedagogisk utviklingsarbeid:** Skuleåret 2018/ 19 har satsingsområdet *skolemiljø* kome til.
- **Kompetanseutvikling:** Tre nye lærarar på vidareutdanning.
- **Personale og økonomi:** Stabil vaksentettleik.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Arbeide for at tilhøva for ungdomsskuletrinna blir ivareteke best mogleg i samband med ny barne- og ungdomsskule på Øye skuleområde.

Vurdering

- Alle tilknytta SUS deltek aktivt i brukarmedverknadsprosessane.

Utfordringar

«..At prosessen fram mot Nye Øye skule blir best mogleg. At tilpassing til endra elevtal ikkje går ut over kvaliteten på innhaldet i skulen...»

Vurdering

Ein valde hausten 2018 å oppretthalde tre-deling på det nye 8.-trinnet sjølv om trinnet består av rett under 60 elevar (Hausten '19 kjem elevtalet på det nye 8. trinnet opp i 80 igjen). Dersom hausten '18 hadde gått etter planen, ville ein ha unngått det store meirforbruket i rekneskapen dette året. I løpet av semesteret vart ein grunna uforutsette nye behov som stor auke i særskild norskopplæring og ekstraordinære tiltak kring enkeltelevar, nøydd til å gi opp innsparinga på om lag 2,5 stillingar som ein starta opp skuleåret med. Med desse nye behova blir det svært utfordrande å drive etter gjeldande rammer også framover. Frå 2020 blir det

etter planen eitt felles budsjett for SUS og Øye skule. Gjennom fusjonen vil ein venteleg oppnå ein viss rasjonaliseringsgevinst med tanke på samla lønsbudsjett.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Surnadal ungdomsskule	24 419	23 387	1 032	23 271

6.8 Vaksenopplæring og integrering

Aktivitet

I 2018 busette Surnadal kommune 13 flyktninger. Av desse blei ti busett etter avtale med IMDi og tre kom via familieinnvandring. Ved slutten av året var om lag 85 flyktningar busett i kommunen. Våren 2018 gjennomførte 16 deltakarar grunnskuleeksamen og 17 norskprøven ved vaksenopplæringa. Det gjennomsnittlege talet på deltakarar i introduksjonsprogrammet gjennom året var om lag 40 og 20 personar avslutta programmet i 2017. Elevtalet ved vaksenopplæringa har gjennom året ligge på om lag 50 personar.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Sørge for at både lærar og elevar har godt og funksjonelt datautstyr
- Auke forståinga blant flyktningane om kva for krav og forventningar som blir stilt i norsk arbeidsliv og utdanningssystem.
- Arbeide vidare med å finne undervisningsmateriell som er tilpassa gruppa.
- Bruke migrasjonspedagogikk aktivt og systematisk
- Samarbeide tett med andre kommunar lokalt og på fylkesnivå
- Delta på kurs i regi av Kompetanse Norge og Utlendingsstyresmaktene
- Legge til rette for at sjukefråværet held seg lågt.

Vurdering

I løpet av året har vi kome svært nær målet om at vi skal ha funksjonelt datautstyr. Samarbeidet med andre kommunar lokalt og på fylkesnivå har og fungert godt Når det Undervisningsmateriell for gruppa er eit område der det stadig er utviklin

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Gje dei busette flyktingane eit målretta og individuelt tilpassa introduksjonsprogram
- Oppnå målet om at minst 75 % av dei som deltek introduksjonsprogrammet er over i aktive tiltak innan eit år etter avslutta program.
- Arbeide at alle som er involvert i arbeidet med flyktingar i kommunen får ei felles forståing for korleis arbeidet skal leggast opp.

Vurdering

Eininga har fått på plass eit introduksjonsprogram og grunnleggjande norskopplæring som fyller dei krava introduksjonslova sett.

Når det gjeld målet om at 75 % av deltakarane skal vere i aktive tiltak eit år etter avslutta introduksjonsprogram, vil dette vere viktig også i tida framover. Med god hjelp frå Nav og lokalt arbeidsliv, meiner vi dette målet absolutt bør vere oppnåeleg.

Vi meiner å sjå at flyktingane med tida blir ein meir naturleg og integrert del av befolkninga i bygda. Dette gjeld og som brukarar av offentlege tenester. Tilsette i kommunen har etter kvart fått meir rutine i å sjå dei særskilde behova denne gruppa spør etter (Tolketenester, tilpassa skule/barnehage o.a.).

Kortidssjukefråværet har og i 2018 vore etter måten lågt. Ved å sørge for eit godt og ope arbeidsmiljø håpar vi det vil halde seg på eit lågt nivå også i tida framover.

Utfordringar

Som tidlegare år er den største utfordringa for eininga er dei usikre framtidsutsiktene. I dei siste åra har talet på personar som kjem til Noreg for å søkje asyl vorte kraftig redusert. Tal som illustrerer dette er at i 2015 kom over 30 000 asylsøkjarar til Noreg. I 2018 var talet redusert til under 3000. Dette fører med seg at det behovet som styresmaktene i neste hand har for å busette flyktingar ute i kommunane blir tilsvarende redusert. For Surnadal har dette så langt ikkje fått verknader på kommunen sitt flyktingarbeid. Dette skuldast i første hand at vi har busett personar som har kome som eit resultat av familieinnvandring og at kommunestyret har kome IMDi si oppmoding om å busette flyktingar i kommunen. I tida framover er det grunn til å tru at verknaden av få asylsøkjarar vil slå inn også for vår kommune. Dette vil føre med seg at dei statlege tilskota vil bli redusert og at eininga i tak med det må redusere aktiviteten. Når- og kor mykje aktiviteten må reduserast er uråd å seie i skrivande stund. Styrande for dette vil vere internasjonale tilhøve i tillegg til nasjonale og lokale politiske føringer.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Vaksenopplæring og integrering	15 632	15 600	32	15 660

Rådmannen si vurdering:

Etter nedskjeringar gjennom fleire år, ser ein at dei fleste einingane i oppvekst i 2018 ikkje har greidd å halde budsjettramma si. Dette har vore varsle gjennom tertialrapportane, men utslaget ved årsslutt vart noko høgare enn forventa. Særleg gjeld dette Midtigrenda barnehage og Surnadal ungdomsskule.

Nasjonalt har det dei siste åra kome krav om bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagane og pedagognorm og krav om auka timetal i skulane, med og utan statlege midlar.

I 2018 vart det født 46 nye surnadalingar, og 48 fødde i 2018 budde her i midten av januar 2019. Dette er eit rekordlågt fødselskull, men samtidig har fleire av barnehagane har hatt ein fortsatt auke i talet på småbarn. Det er også vore ein auke i elevtalet på tre av skulane, som har gjeve behov for auka lærardekning. Når størsteparten av ressursane går til løn og lovbestemte bemanningskrav, er det lite rom for å setje inn lovheimla tiltak for enkeltbarn innanfor den økonomiske ramma som er gjeve.

Samtidig er det grunn til å gi ein takk til alle dei som arbeider i oppvekstsektoren i Surnadal, som står på kvar dag for å gi barna gode barnehagar og skular, trass i tronge tider. Arbeidet i Vaksenopplæring og integrering viser også gode resultat, og bidrar til at Surnadal blir eit enda meir fleirkulturelt og levande samfunn.

No ser vi fram til å få på plass ein ny fin og framtidsretta skule på Øyeområdet, og få ei permanent god bygningsmessig løysing for barnehagebarna i Midtigrenda barnehage.

7 Pleie og omsorg

7.1 Helse og familie

Aktivitet

Helsestasjon 0-5 år

- Arbeider etter Helsesdirektoratet sitt standardiserte helsestasjonsprogram
- Fødselsførebuande kurs
- Audiometri

Skulehelseteneste 5-20 år

- Skulehelsetenesta har helsefremmende og forebyggende arbeid som hovedoppgåve. Tiltaka er både gruppe- og individretta.
- Tenesta er regulert gjennom helse- og omsorgstenestelova og forkrift av 3. april 2003 om «kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten».

Helsestasjon for ungdom (HFU)

- Eit gratis tilbod til unge 13-20 år, der ein kan få rettleining om prevensjon og seksuell helse, testar for seksuelt overførbare sjukdommar og graviditetstestar
- Rådgjeving ved til dømes spiseforstyrrelsar, problem heime, eller rusmiddelproblem
- Lege og helsesøster/jordmor

Jordmorteneste

- Svangerskaps- fødsel- og barselomsorg
- Følgeteneste for gravide
- Fødselsførebuande kurs

Flyktningehelseteneste

- Samtalar og kartlegging med tanke på tidlegare vaksinering og fullføre vaksinasjonsprogram. Vil spesielt gjelde dei som ikkje har vore innom mottak tidlegare.

Miljøretta helsevern/smittevern

- Tilsyn med ulike bygg, anlegg og tenester etter gjeldande lover og forkrifter for miljøretta helsevern (Interkommunalt)
- Reisevaksinasjon og influensavaksinering
- Smittevernarbeid

Koordinerande eining

- Koordinering av tenester til brukarar med langvarige og samansette behov
- Støttekontaktordning
- Avlastning for funksjonshemma barn og unge
- Saksbehandling

Ergoterapi

- Hjelpemiddeladministrasjon og tilpassing
- Ombygging og tilrettelegging av bustader
- Finmotorisk trening
- Ansvar for TT-søknader

Fysioterapi

- Fysioterapi hos fysioterapeut, på helsestasjon, i heimen, på institusjon eller i skule/barnehage
- Gruppetrening
- Fødselsførebuande kurs

Psykisk helse barm og unge /vaksne

- Psykiatrisk sjukepleieneste-vaksne
- Førebyggingsrådgjevar- barn og unge

Skjenkekонтroll (interkommunalt)

- Tilsyn med sal- og skjenkestader etter alkohollova
- Tilsyn med handheving av røykelova
- Opplæring, administrering, og tilrettelegging av kunnskapsprøven i alkohollova

Legeteneste

- Turnuslege/legevikarar
- Legevakt
- Nødnett og samband
- Fastlegar- tildeling heimlar

Dette vil vi oppnå i 2018

- Vidareføre prosjekt «God oppvekst» saman med PPT og IK barnevern (ICDP og Tverrfaglig blikk)
- Få rekruttert fastlegar, og kommuneoverlege (avklaring i SIO mo interkommunalt samarbeid vdrørande kommuneoverlekestilling)
- Vidareføre prosessen med å få på plass oversiktssdokument når det gjeld helsetilstand og faktorar som påverkar denne.
- Arbeide vidare med å få tilfredstillande helsestasjonstilbod for busette invandrarár og nye som kjem.

- Arbeide aktivt med kvalitetssikring av tenestene våre.

Vurdering

Prosjektet "God oppvekst" har vore vidareført i 2018 med god erfaring. Det har vore forelderveiledningsgrupper heilt ned på spedbarnsstadiet.

Rekruttering av fastlegar har pågått heile 2018. Det er no tilsett tri legar, der ingen av dei ønskjer fast tilsetting, men vil vere tilsett som vikarar i dei 2 ledige heimlane. Tiltreding vil skje i mars/ april 2019. Det har vore arbeidd systematisk med helsetilbodet til framandspråklege der helsesøster har vore tilgjengeleg ved Vaksenopplæringa til faste tider. Det vart gjennomført ein forvaltningsrevisjon av helsestasjon- og jordmortenesta i 2018. Revisjonen gjorde at det vart sett ekstra fokus på kvalitetsarbeidet i eininga. Det vart ikkje funne avvik på dei områda revisjonen omhandla.

Når det gjeld oversikt dokument over helsetilstanden i befolkinga (folkehelse), vart det laga eit grunnlagsdokument i samband med siste planstrategi. Oversikt dokumentet vil bli gjennomgått og oppdatert på nytt i samband med utarbeiding av ny panstrategi.

Dette vil vi oppnå i 2019-2022

- Ha eit fagleg forsvarleg helstilbod i samsvar med lover og forkritter innan alle tenesesteområda i Helse og familie.
- Tverrfagleg arbeid med barn og unge-tidleg innsats.
- Implementere aktuelle pakkeforløp som kjem innanfor psykisk helse, både for vaksne og barn og unge.

Dette vil vi oppnå i 2019

- Vidareføre prosjekt «God oppvekst» saman med PPT og IK barnevern (ICDP og Tverrfagleg blikk)
- Få rekruttert fastlegar, og kommuneoverlege.
- Arbeide vidare med å få eit tilfredsstillande helsestasjonstilbod for busette innvandrarar og nye som kjem.
- Arbeide aktivt med kvalitetssikring av tenestene våre.
- Arbeide for ei vriding av helsetenesta til meir tid til skulehelseteneste. Tilby open trefftid ved grendaskulane. Mellomtrinnet på barneskulane blir prioritert gjennom auka skulehelseteneste.
- Få på plass oppfølging, aktivitetar og andre tiltak i rusførebygging, aktivisering- og ettervern der ungdomskontakt og aktivitetskontakt har ei sentral rolle.
- Implementere aktuelle pakkeforløp som kjem innanfor psykisk helse, både for vaksne og barn og unge.

- Gjennomføre Ungdata - undersøking og ny registrering av Brukarplan psykisk helse og rus.
- Følgje opp politiske vedtak i samband med Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 13/2018.

Vurdering

Vi er kome godt i gang med fokusområda for 2019. Vi har fått på plass 3 nye legar, open trefftid med helsesøster (helsesjukepleiar) er etablert ved mest alle grenanskulane og helsetenester til flyktingar/ innvandrarar held fram. Vi har enno ikkje lukkast med å få tilsett kommunelege. Eininga fekk i samband med budsjettbehandlinga i 2018 tilført lønnsmiddel slik at ein kunne oppretthalde prosjektstillingane innan rusarbeid i si heilheit. Ungdomskontakten og aktivitetskontakten har ei sentral rolle i det rusførebyggjande arbeidet. Det er planlagt 6 temakveldar for pårørande våren 2019 i samarbeid med Norske kvinner sanitetsforening og Kompetansesenteret for rus, Midt-Norge. Det er søkt tilskotsmiddel hos Helsedirektoratet/ Fylkesmannen til drift av rusførebyggjande tiltak. På hausten 2018 vart det tilsett ei fast 50% stilling som helsesøster og 50% helsesøster i prosjektstilling for å styrke skulehelsetenesta. Styrkinga er ei statleg satsing, der det blir overført midlar til kommunane både som rammeoverføring og tilskotsmidlar. Det vart også tilsett jordmor i ei prosjektstilling i 30% for eitt år. Jordmorstillinga er eit styrkingstiltak i samband med tidleg utskrivning av mor og barn frå fødeavdeling ved sjukehus.

Utfordringar

- Mange barn og unge slit med psykisk vanskar, og det blir ikkje nok tid til open trefftid for helsesøster ved skulane. Grenanskulane manglar open trefftid, og ved Øye skule har vi hatt for liten ressurs etter som dette er ein barneskule med mange elevar. Barna på mellomtrinnet i barneskulen bør få større prioritet for å førebygge vanskar i ungdom- og vidaregåande skule.
- Busetting av flyktingar og familiegenforening fører til auka press på helsetasjonen. Konsultasjonar og oppfølging av familiene, m.a. med vaksinering, er tidkrevjande. Behov for samtalar og veiledning frå helsesøster er aukande.
- Ein slit med å få rekruttert fastleggar i ledige heimlar samt kommuneoverlege.
- Stillingane innan rusarbeid er finansiert gjennom eit 3-årig tilskot frå staten, der midlane blir redusert med 20% årleg. Det er behov for at desse stillingane blir oppretthalde som 100%-stillingar sjølv om tilskottet blir redusert.
- Utfordringar med omsyn til jordmor og vidareføring av igangsette tiltak retta mot tidleg heimebesök av jordmor for barselkvinner rett etter heimkomst frå sjukehus. Prosjektmidlane tek slutt frå hausten 2019.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
310 Helse og familie	20 550	21 806	-1 256	19 712

7.2 Sjukeheimen

Aktivitet

Tenester i eininga Surnadal sjukeheim omfattar heildøgns omsorg og pleie. I tilknyting til opphaldet er det organisert legeteneste, fysioterapiteneste og sjukepleiararteneste i samarbeid med andre deler av den kommunale helse- og omsorgstenesta. Tenesta er heimla etter *Lov om helse- og omsorgstenester*. Vi har ved utgangen av 2018 desse avdelingane:

- Langtidsavdeling 1: 12 langtidsplassar (*etter stenging av 4 plassar i 2018*)
- Langtidsavdeling 2: 12 langtidsplassar (*etter stenging av 4 plassar i 2018*)
- Kåret, avdeling for personar med demenssykdom: 16 plassar
- Bu- og avlastningsavdelinga (BOA): 12 langtidsplassar, 4 korttidsplassar og 2 rulleringsplassar/ avlastning, 3 observasjonspost-rom med totalt 5 plassar (derav eit palliativ-rom)
- Storkjøkken som produserer mat for sjukeheimen, omsorgsbustadane, heimebuande (matombringning), skular og barnehagar, i tillegg til drift av 3 kantiner
- Vaskeri

Dette ville vi oppnå i 2018

- Meir bruk av velferdsteknologi
- Vedlikehald av uteareal, oppgradering av hage ved langtidsavdelingane
- Vedlikehald av inventar og utstyr
- Tett oppfølging av utviklingsprosessane våre og av tilsette
- Fortsette arbeidet med tett oppfølging av sjukmeldte og det gode samarbeidet med Nav
- Meir medverknad frå tilsette i mulegheiter innan tilrettelagt arbeid
- Tettare samarbeid med tillitsvalde og vernetenesta i arbeidsmiljørbeid
- Overgang til ny turnusordning, årsturnus

Vurdering

Det er auka kompetanse innan velferdsteknologi, då det har vore tema på fleire kurs, konferansar og ulike møtefora. Det har vore interne vurderingar kring ulike løysingar, og ein har byrja å sjå på om eRom (Gerica på mobil skjerm), ulike låsesystem og gps/ lokaliseringsteknologi kan vere aktuell teknologi på sjukeheimen, samt medisindispensere for pasientar som er inne på korttidsopphald. Vi har ikkje kome så langt at ny teknologi er teken i bruk enda i 2018, då vurderingar og kostnadar knytt til teknologien tek tid og krev fleire involverte i prosessane.

Ang vedlikehald av inventar og utstyr er det fortløpande utført ved vaktmeister etter behov.

Vedlikehald og oppgradering av uteareal ved langtids er ikkje gjennomført.

Utviklingsarbeid: Vi følgjer årshjulet og kompetancesirkelen vår, og har i 2018 hatt fokusområda dokumentasjon og bruk av tvang og makt i institusjon. Det har vore gjennomført fagdagar og internundervisning, samt revidering av prosedyrer knytt til dette.

Oppfølging sjukmeldte: Vi samarbeider med Nav og BHT etter behov. Tilsette bidreg med å seia noko om kva oppgåver dei kan gjera gjennom skjemaet "Funksjonsskjema". Tillitsvalde og vernetjenesta har medverka i arbeidsmiljøgruppa og elles ved spørsmål kring enkeltsituasjonar etter behov. Dei har m.a delteke på kurset i regi Nav om Psykisk helse og arbeid saman med tilsette og leiinga.

Årturnus: Ny turnusform, årturnus, vart teken i bruk i 2018.

Dette ville vi oppnå i 2019-2021

- Færre tilsette pr. leiar
- Redusere sjukefråværet til under 8%
- Fortsette arbeidet med fagutvikling med fokus i kompetancesirkelen

Vurdering

Det har vorte noko færre tilsette på leiar ved langtidsavdelingane, då 8 langtidsplassar vart stengt i 2018, med dertil reduksjon i antal tilsette ved desse avdelingane.

Sjukefråværet var totalt i 2018 11,65% (på landssnitt for bransjen). Dette er eit stykkje unna målet om 8%. Denne målsettinga bør revurderast med høve til kva som er realistisk for bransjen.

Fagutvikling er eit kontinuerleg fokus, og vi følgjer opp i 2019 med fokusområdet "Den rauude tråden" - om samanhengen i alt utviklingsarbeidet som har vore jobba med dei siste åra.

Utfordringar vi såg, og vurdering av noverande situasjon

- Rekruttering
- Gamal bygningsmasse
- Utskiftingar og lite kontinuitet i einingsleiarstillinga

Rekruttering av sjukepleiarar er fortsatt ei stor utfordring. Av totalt utlyste stillingar på 7 x 100% faste stillingar i 2018, endte vi opp med null rekruttering av sjukepleiarar. Dette kan bli kritisk for oss snart. Det er heilt avgjerande at kommunen grip fatt i denne utfordringa for å kunne gje pasientane våre fullt forsvarlege tjenester i åra som kjem.

Bygningsmassen er fortsatt den same. Vi meiner det er svært viktig å fortsetta arbeidet med Helsehus. Kan nemnast at vi i 2018 innreia eit nytt område og åpna det vi kallar "Kafé Heimen" ved foajeen på sjukeheimen, ein sosial møteplass og utgangspunkt for aktiviteter. Dette har vore ein suksess og er mykje brukt.

Ny einingsleiar byrja i februar 2018.

Elles må nemnast at frå november 2018 byrja vi å sjå eit jamt høgt belegg på korttids-/obs-plassane, derav fleire med behov for langtidsplass. Denne "oppnopninga" ser vi på som ei følgje av mindre kapasitet på langtidsplassane, etter at det vart stengt åtte rom ved langtidsavdelingane i 2018 (det siste i september). Kor vidt det er å kalla ein forbigåande fase eller vedvarande tendens er for tidleg å seia ved utgongen av 2018.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Sjukeheimen	52 219	52 047	172	52 392

7.3 Bu og aktivitet

Aktivitet

Eininga gir tenester til brukarar med ulike hjelpebehov, som har eit behov for individuelt tilrettelagte helse- og omsorgstenester til daglege gjeremål i bustad, avlastingsopphald i bustad og ulike formar for aktivitet og arbeid. Brukarane har behov for langvarige og samansette tenester i form av opplæring, trening og rettleiing i å bo sjølv. Det er ei auke i

talet på brukarar utanfor bustadane i Bu – og aktivitet, som mottar tenester frå eininga i sin eigen bustad.

Ei oversikt over bustadene og aktivitetshuset i eininga:

- Bårdshaugen fellesbustad med tenester overfor 11 brukarar
- Sommerro fellesbustad med tenester overfor 7 brukarar
- Leitet fellesbustad med 8 brukarar
- Nistutrøa med 2 brukarar
- Røssmoevegen 34 fellesbustad med 2 brukarar
- Røssmovegen 28 med 3 brukarar + avlasting for 3 brukarar

Sommerrotunet aktivitetshus med dagtilbod til 19 faste på dagtid. Totalt 30 - 40 brukarar med aktivitetar på dag, kveld og helg.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Etablere aktiviteter i garasje/grovverkstad ved Sommerrotunet aktivitetshus for å ha fleire muligheter for aktivitet tilpassa brukarane.
- Satsing på fagutvikling og internundervisning for alle tilsette. Omgjering av assistentstillingar til stillingar for personell med helse- og omsorgsfagleg høgskuleutdanning og rekruttering av rett kompetanse for å oppfylle lovkrav i HOL kap. 9. Vidareutdanning innafor velferdsteknologi, psykisk helsevern og rusarbeid for å auka kompetansen i eininga og kvaliteten på tenestene.
- Utvide aktivitetstilbodet for å gi eit tilbod til fleire brukarar, som ikkje lenger kan nytte tilbodet dei har ved Trollheim AS.
- Vidareutvikle løysingar som kan gje varige endringar i måten å samarbeide på og nytte kompetansen på tvers av einingane i helse- og omsorg. Nyheiter innanfor tilgjengelig velferdsteknologi må utredas med tanke på bruk, gjeldande lovverk, retningslinjer samt brukarmedverknad for å kunne gi tenestemottakarane større handlingsrom og tilsette betre oversikt.
- Arbeide med arbeidsmiljøtiltak, som kan gje trivsel og lågare sjukefråvær.
- Utprøving av alternativ turnus, med langvakter, med mål om økt brukartilfredshet, fleire heiltidstilsette og mindre bruk av deltidsstillingar.

Vurdering

Sjukefråværet har gått opp sidan året før og ligg på omlag 8 %. Utprøving av ulike turnusmodellar har ikkje kome i gang, men det er eit mål om å prøve ut langvakter i enkelte bustader der det kan vere ei god ordning for tenestemottakarane. Ny

personalbase er ferdigstilt i ein bustad. Utbygging av grovverkstad/garasje ved Sommerrotunet aktivitetshus (investeringsbudsjett), vart gjennomført på slutten av året.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Innføring av velferdsteknologi der det er hensiktsmessig.
- Regelmessig internundervisning for tilsette. Arbeide for at alle tilsette har eit minimum av formalkompetanse i form av fagbrev innafor helse- og omsorg på vidaregåande nivå. Rekruttering av nye tilsette med helse- og sosialfagleg utdanning på høgskulenivå. Fagfora for dei med 3-årig høgskuleutdanning. Økt satsing og stimulering til vidareutdanning innafor velferdsteknologi, psykisk helsevern og rusarbeid.
- Arbeide med å halde sjukefråværet lågast mogleg.
- Evaluere og eventuelt vidareføre alternativ turnus. Fleire heiltidstilsette og mindre ufrivillig deltid gjennom bruk av eksempelvis langturnus. Sjå på moglegheit for bruk av årsturnus.
- Vidareutvikle og eventuelt utvide arbeidet innafor førebyggande psykisk helsearbeid.

Vurdering

Nokre av tiltaka ovanfor er innanfor eige budsjett. Utviding av tilbod ved aktivitetshuset og i grovverkstad/garasje er ikkje tatt med i budsjetttramma. Ein ser at tenestebehovet fort kan endre seg og det kan i periodar vere behov for auka bemanning. Reduksjon i tenestebehovet kan og skje og ein må då flytte personell til andre arbeidsplassar i eininga, slik at ein får utnytta ressursane på best mogleg måte. Fleire tilsette er i gong med høgskuleutdanning innafor vernepleie og sjukepleie, og det er tilsette i eininga som tek vidareutdanning på høgskulenivå, samt fleire som tek utdanning i helse- og sosialfag i vidaregåande skule. Dette er svært positivt og ein ser fram til at ein på sikt får ein moglegheit til å dekke store delar av kompetansebehovet i eininga.

Utfordringar

- Eininga arbeidar med å få god kontroll og oversikt over økonomien i tenesta. Opprettiging av tenestenummer per bustad gjer at ein få ei betre oversikt enn tidlegare.
- Sjukefråværet varierer gjennom året og er rund 8 % i snitt dei siste 12 månadene. Det er fleire som er ute i langtidssjukefråvær. Korttidsfråværet er likevel for høgt og det arbeidast med å få redusert fråværet gjennom tidleg dialog og oppfølging av tilsette.

- Det er for få tilsette i eininga med helse- og omsorgsfaglig høgskuleutdanning for å kunne oppfylle krava i Helse- og omsorgstenestelova kap. 9. Etter tilsyn fra Fylkesmannen sommaren 2017, har kommunen fått pålegg om å auke kompetansen gjennom rekruttering av fleire med helse- og sosialfagleg høgskuleutdanning i bustader der brukarar har vedtak etter HOL kap. 9.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Bu- og aktivitetstenesta	50 038	49 603	435	44 765

7.4 Heimetenesta

Aktivitet

Heimetenesta har 60 tilsette, 48 årsverk.

Pr. 31.12.18:

- 221 mottakarar av heimesjukepleie
- 139 har heimehjelp (praktisk bistand)
- 30 har vedtak om rehabilitering i heimen
- 4 får omsorgsløn
- 112 har tryggleiksalarm
- Ingen har for tida brukarstyrt personleg assistent, BPA.
- Ein har personleg assistent
- Dagsenter for eldre har 50 plassar pr. veke
- Vi har avtale med «Inn på tunet», som er dagtilbod for demente, med 12 plassar pr. veke

Utviklinga går mot at stadig meir helsetenester skal utførast i pasienten sin heim, eller nærmest mogleg heimen. Det er også eit overordna nasjonalt helsemål at folk skal få bu heime så lenge dei ønskjer det, trass sviktande helse. I Surnadal kommune har heimetenestene vore langt framme i dette arbeidet gjennom metoden HPH (Helhetlig Pasientforløp i Hjemmet).

Vi er med i nettverket «Gode pasientforløp» der målet er at alle kommunar skal innføre metoden HPH. Vi er med både for å utvikle oss og for å bidra med kunnskap og erfaringar.

Onnadal - juni 2018

Dette vil vi oppnå i 2018

1. Etablere kvardagsmeistring, kvardagsrehabilitering og heimerehabilitering som ein integrert del av heimetenestene.

Vurdering: Gjennomført. Etter nedlegging av rehabilitering ved institusjon og deretter satsing på heimerehabilitering, erfarer vi no at dette er ein integrert del av Heimetenesta.

2. Innføre ny velferdsteknologi som multidosedispensere, elektroniske dørlås og digitale tilsyn.

Vurdering: Delvis gjennomført. Elektroniske dørlås vart innført i 2018 (110 stk), multidosedispensere er igangsett og vil innførast tidleg 2019, mens digitale tilsyn blir igangsett i løpet av 2019.

3. Utvikle og forbetre pasientforløpet (HPH- helhetlig pasientforløp i hjemmet) gjennom deltaking i KS sitt nettverk i Møre og Romsdal.

Vurdering: gjennomført

4. Styrke tilboden til pårørende i tråd med krav i nytt rundskriv om pårørendeoppfølging.

Vurdering: eit omfattande og kontinuerleg arbeid der vi har sikra ei styrking av oppfølginga av pårørande til pasientar med demenssjukdom. Vi har hatt kompetanseheving gjennom m.a. studieturar og utvikling av eigne prosedyrar og rutinar.

5. Auka brukarmedverknad som følgje av deltaking i «SUSTAIN»-prosjektet.

Vurdering: Gjennomført. SUSTAIN-prosjektet er avslutta og vi har mellom anna møtt prosjektleiinga og andre involverte i Nederland.

6. Vidareføre erfaringane frå prosjektet «Samhandling på siste vakt» i dagleg drift.

Vurdering: Gjennomført.

7. Få demenskoordinator, kreftkoordinator og diabetessjukepleiar tidlegare inn i pasientforløpet. Helst ved diagnosefastsetting.

Vurdering: Vi har synleggjort koordinatorstillingane på heimesidene der dei har kontakttid med eige telefonnummer. Vi opplever at fastlegetenesta og sjukehusa formidlar kontakt og er kjent med tilboda, men framleis kan pasientane få enda betre oppfølging dersom tilbodet blir teke i bruk tidlegare i forløpet.

8. Etablere førebyggjande heimebesøk som eit fast tilbod.

Vurdering: Det er sprikande forskingsresultat på kor vidt førebyggjande heimebesøk verkar etter intensjonane. Difor har vi vore avventande med å sette i gang dette tilbodet, og har ikkje foreslått å vidareføre dette i 2019.

9. Surnadal kommune vil styrke arbeidet med informasjon om mulighetene for finansiering av bygningsforbetringer gjennom Husbanken. Dette for å bidra til at dei som vil og kan bu heime så lenge som mulig, kan tilrettelegge bustaden sin på eit slik vis at dette er mogleg.

Vurdering: Har ikkje systematisert dette arbeidet i Heimetenesta.

Tar med lærdom fra studietur i Holland

Pårørende bidrar mer

Det er store likheter og store forskjeller i eldreomsorgen i Holland og Norge.

Frå studieturen til Amsterdam – Nederland, oktober 2018.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

1. Ta i bruk teknologiske løysingar som kan auke tryggleiken og eigenmeistringa for innbyggjarane, og forenkle og effektivisere arbeidsprosessar for tenesteytarar.

Vurdering: dette må fortsette med uforminska styrke. Heimetenesta ser behovet for å sette av meir ressursar til dette arbeidet.

2. Arbeidslokale som er tilpassa dei oppgåvane vi skal løyse og som legg til rette for tverrfagleg samarbeid. Helsehus.

Vurdering: Eit stort og viktig punkt som dessverre ikkje har hatt synleg forbetrings for Heimetenesta dei siste åra.

Utfordringar

Auka press på heimetenester grunna stenging av sjukeheimslassar og auka krav til kompetanse for å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus, både innan psykiatri og somatikk.

- Utfordringa er å koordinere, administrere og utføre arbeidet i små uegna lokale når arbeidet stiller meir krav til kompetanse og personellressursar enn tidlegare.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Heimetenesta	32 935	33 489	-613	31 008

7.5 NAV

Aktivitet

Dette vil vi oppnå i 2018

Vi skal gi brukarane individuell tilpassa oppfølging og rett bistand til rett tid. Personer under 30 år, flyktningar og de som står lengst unna arbeidsmarknaden skal prioriterast

- Vi skal ha fokus på arbeid og den enkeltes behov og dette skal styre arbeidet vårt, og dette skal ivareta gjennom gode arbeidsretta bruker oppfølging og rettleiing.
- Vi skal fortsatt prioritere personer under 30 år, flyktningar og de som står lengst unna arbeidsmarknaden.
- Vi skal ha helhetlig oppfølging av personar med rusproblematikk og et godt samarbeid internt og med andre instansar der det kartleggast at det er behov for dette.
- Vi skal ha en helhetlig oppfølging med bruk av tiltak og dette skal vi gjøra gjennom gode aktivitetsplaner og brukars behov og mål om arbeid. Sørge for at brukarane skal være aktiv i sin egen sak gjennom digital aktivitetsplan.
- Vi skal kartlegge behov for opplæring slik at alle blir trygga i jobben vi gjær i kvardagen.
- Vi skal ha fokus på å ta opp saker i fagmøte for læring da dette gir kunnskap og fagkompetanse.

- Vi skal hjelpe kvarandre gjennom skulder til skulder opplæring og det skal være rom for å gå inn til kvarandre å spørje og råd og rettleiing– vi skal lære av kvarandre og gjøre kvarandre gode.
- Vi skal ha fokus på gode grunngjevingar i sosialsaker og kartlegge behov for kvalifiseringsprogrammet i de saker der sosialhjelp er einaste inntekt.

Vi skal gi fleire arbeidsgjevarar rekrutterings- og formidlings bistand samt IA – tenester

- Vi skal alle ha gode rutinar på registrering av bedriftsbesøk og marknadskontakt på kontoret skal gi oss en påminning om dette kvar veke.
- Alle har ansvar om å gå inn på å sjå kva som er registrert på arbeidsgjevar før vi tar kontakt med bedrifter dette for å være forberedt.
- Vi skal fortsette med godt samarbeid med IA kontakt og marknadskontakt i tenesteområde Nordmøre.

Vi skal vidareutvikle tydeleg leiing og helhetlig styring

- Klar, tydelig og motiverande leiing.
- Leder skal ha fokus på kvalitet i arbeidet på kontoret.
- Tydelige forventingar til kontoret til ein kvar tid.
- Prioriteringar skal være tydelig formidla og mål og strategiar skal omsettast i handlingar.
- Leder skal være tilstades så dei tilsette merker det.

Vi skal bidra til et godt arbeidsmiljø med vekt på nærværs arbeid og inkluderande arbeidsliv

- Vi skal fram snakke NAV som ein god arbeidsplass og vise at vi er stolt av å jobbe i NAV.
- VI skal snakke med kvarandre og ikkje om kvarandre.
- Prøve å finne på noe sosialt felles i løpet av året .
- I løpet av året 2018 skal alle som har anledning delta på Surnadal sparebank sin næringslivsdag, mulighetskonferansen, fellessamling for alle tilsatte i Møre og Romsdal og «optimistkonferanse» i Rindal.

Vi skal ha god styring på drifts- og tiltaksøkonomi

- Leder skal ha full styring på drifts- og tiltaksøkonomien gjennom heile året.
- Månadleg rapportering på stat og rapportering kvar 4 månad til kommunen.
- Gå gjennom driftsbudsjettet kvar 3 månad.

- Marknadskoordinator i tenesteområde Nordmøre skal gå gjennom tiltaksøkonomien i møte med NAV kontoret.

Kanalstrategien for brukarar og arbeidsgjevarar

- Vi skal gi informasjon til arbeidsgivarane om tenester på nav.no når vi er ute på bedriftsbesøk og gjennom samtaler på telefon.
- Vi skal gi god informasjon til brukaren om muligheter de har gjennom nav.no, min side nav.no og kontaktsentret.

Kva har vi oppnådd

Vurdering: NAV Surnadal har jobba godt med alle oppsette tiltak, og vi har oppnådd gode resultat også i 2018. NAV Surnadal fikk i løpet av 2018 opp å gå aktivitetsplikt for sosialhjelp for de som er under 30 år. Tiltak er Aktiviteten ved Trollheim as. Dette er fungert veldig godt og vi har oppnådd gode resultat for vidare avklaring i sakene. Dette ble også videreført også i 2019.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

Bruker i fokus

Vi skal jobbe særskilt med de som står lengst unna arbeidslivet. Dei med nedsett arbeidsevne, unge under 30 år, de som ikkje har fullført vidaregåande opplæring, langtidsledige og innvandrarar. Som del av dette vil vi oppretthalde kommunalt tilbod om aktivitet for unge sosialhjelps mottakarar og be nytte oss av andre tilbod som kommunen har.

For å sikre god og tett oppfølging skal vi jobbe systematisk og målretta. Både i fagsystem, i møte med brukara og samarbeidspartnar.

I 2019 skal vi ha særlig fokus på mottakarar av arbeidsavklaringspengar

Kontinuerlig fokus på kartlegging og riktig innsatsbehov frå NAV.

Vi må tidlig vurdere om brukars kompetanse er aktuell for arbeidsmarknaden.

Vi må være tett på sak og i størst mulig grad tenke parallelle løp når det kommer til behandling og arbeidsretta aktivitet.

Samarbeide med andre aktuelle samarbeidspartnarar for at bruker skal nå sine mål. Bidra til en pålitelig forvaltning.

Kontakt med arbeidsgivarar

Vi skal være lett tilgjengelig for alle arbeidsgivarar som ønsker kontakt med oss.

Vi skal ha oppfølging på arbeidsplassen når vi har personer i tiltak.

Vi vil fortsette å invitere arbeidsgivar til NAV Surnadal i marknadsmøter minst 4 ganger år.

Avtaler med arbeidsgivar SKAL overhales og all kontakt med arbeidsgivar skal dokumenterast.

For å nå målet om tett kontakt med arbeidsgivar vil vi samarbeide med andre einingar i NAV.

Prioriterte arbeidsgivarar dette året er: oppfølging til de med høgt og gjentakande sjukefråvær i tett samarbeid med IA- rådgjevar.

Vår oppfølging

Vi skal ha gode bruker møter, både digitalt og ved frammøte på nav-kontoret. Sikre at brukarane møtes på riktig arena.

Vi skal gi kollegarettleiing. Bruke veiledningsplattformen mer aktivt i 2019.

Fokus på aktivitetskravet i sykefråværsoppfølgingen, samt sette fokus på å økt kvaliteten på dialogmøtene.

Alle skal bidra til et godt arbeidsmiljø, god trivsel og ha fokus på en trygg og sikker arbeidsplass.

Vurdering: NAV Surnadal skal ut frå våre prioriteringar halda oss innanfor budsjettet. Det som kan væra ein utfolding kan være økonomisk sosialhjelp. Vanskeleg å forut sjå kva som kan komme på dette området.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
NAV	8 595	8 121	474	4 995

7.6 IK Barnevern

Aktivitet

Surnadal er vertskommune for den interkommunale barnevernstenesta i Halsa, Rindal og Surnadal. Totalt omfattar tenesta 10,6 årsverk fordelt på einingsleiar, 0,7 merkantil, 1,5 heimekonsulentar og 7,4 fagstillingar.

Hovudoppgåva til eininga er å sikra at barn og unge som lever under tilhøve som kan skade helsa og utviklinga deira, får naudsynt hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernstenesta skal på same måte som andre kommunale tenester bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Dette vil vi oppnå i 2019

- Fortsette å styrke tidleg innsats, og redusere plasseringar utanfor heimen.
- Kartlegge behovet for etableringar av nye tiltak.
- Styrke det tverrfaglege samarbeidet i kommunane som inngår.
- Førebu og gjennomføre overføring av saker tilhøyrande Halsa til nye Heim kommune fram mot årsskiftet 2019/2020, jf. kommunestyrevedtak.
- Informere andre einingar om barnevernet sitt arbeid
- Halde sjukefråværet på eit lågare nivå.

Vurdering

Kontinuerleg arbeid med tidleg innsats og førebyggande arbeid, med blant anna rettleiing ved hjelp av ICDP-programmet. Rettleiingsteamet har base i Surnadal, og er tverrfagleg samansett. Teama rettleier både foreldregrupper og tilsettegrupper. Ik barnevern har fire sertifiserte rettleiarar.

Arbeid med å kartleggja behovet for å etablera nye tiltak er i gang, og vil utførast i samarbeid med fylkesmannen og dei andre kommunane i Møre og Romsdal. Barnevernstenesta tek del i tenestestøtteprogram og læringsnettverk i regi fylkesmannen. Endringar og prosjekt som følgje av dette fokuset, mellom anna etablering av nye team (undersøking, tiltak og omsorg) er i ferd med å komme på plass i overgangen mellom 2018 og 2019.

Det har vore ein hektisk år med auka saks mengd og auka mengd tiltak og hjelpetiltak. Vi ser òg ei auke i mengd alvorlege saker.

Høgt sjukefråvær er enno ei utfordring i eininga, der ein del av dette er arbeidsrelatert.

Dette vil vi oppnå i 2019-2022

- Sjå gevinsten av tidleg innsats, tverrfagleg samarbeid og informasjonsarbeidet.
- Sjå effekten av omorganisering av tenesta frå generalistmodell til teaminndeling (planlagt vinteren 2019)
- Auka effektivitet i form av fleire digitale løysingar i fagsystemet.
- Førebu oss på nye oppgåver til kommunen frå 2020, dette gjeld først og fremst fosterheimarbeid/ansvar.

- Utgreie og eventuelt etablere nye samarbeid med kommunar kring oss, som følgje av at kommunekartet endrar seg og Halsa kommune går over til nye Heim frå 2020.
- Evaluere vaktordninga med Trondheim kommune.

Vurdering:

Det har ikkje vore plass for å ta høgd for alle tiltaka i budsjettet.

Utfordringar

Det er ein tendens at vi får fleire og meir alvorlege saker som kan vere svært kostnadskrevjande. Dette i form av kostbare tiltak, og i tillegg at sakene er ressurskrevjande for eininga. Det relativt store avviket mellom det budsjetterte for året og regnskapstala ved slutten av året, seier sitt om situasjonen. Det er særleg saker der ungdom har vore plassert i institusjon som har forårsaka dette. I tillegg er det høge kostnader knytt til advokatbistand, sakkunnige utgreiingar i regi av psykolog i saker med kompleks problematikk og lønsutgiftene som har bidrege til det avviket ein her ser.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
IK Barnevern	12 893	10 511	2 382	10 732

Rådmannen si vurdering:

Året 2018 vart eit år med mange utfordringar for fleire av einingane innan helse og omsorg.

Ved Surnadal sjukeheim har arbeidet med reduksjon av 8 sjukeheimslassar hatt stort fokus, og i byrjinga av september var målet nådd. Status då var at ingen pasientar var på venteliste, samt at det var 2 ledige rom på Kåret og eit ledig langtidsrom på BOA. Frå november 2018 byrja ein å sjå eit jamt høgt belegg på korttids-/obs-plassane, derav fleire med behov for langtidslass. Ved utgangen av 2018 var det for tidleg å seie noko om talet plassar ved sjukeheimen no er på «rett nivå», eller om det vil vere behov for å gjere justeringar.

Planlegging av nye omsorgsbustader ved Kåret er godt i gang, og desse bustadene vil vere eit viktig supplement for å kunne gje tenester på rett nivå i omsorgstrappa.

Arbeidet med reduksjon av sjukeheimslassar blir ikkje av seg sjølv. Nokre tilsette må bytte avdeling, nye bemanningsplaner og turnusar må utarbeidast og godkjennast, pårørande og pasientar skal takast vare på og informerast for å nemne noko.

Heimetenesta har opplevd auka press på tenestene grunna reduksjonen i talet sjukeheimspllassar og auka krav til kompetanse for å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus, både innan psykiatri og somatikk. Samstundes reiser einingsleiar i Heimetenesta land og strand rundt og fortel korleis vi arbeider med HPH - helhetlig pasientforløp i hjemmet og driv kompetanseheving i andre kommunar!

Bu- og aktivitetstenesta gir tilbod til brukargrupper der tenestebehovet fort kan endre seg etter å ha vore stabilt i fleire år. Bemanningsbehovet kan endre seg mykje i tråd med endring i talet brukarar og tenestebehovet dei har. I 2018 har tenesta stadig måtte tilpasse seg desse svingingane i brukarbehoval. Dette er ei utfordring både for leiargruppa og dei tilsette, samstundes som dei skal yte gode tenester til brukarane. Av tala i tabellen ser det ut til at tenesta gjekk med eit underskot på kr 434 000. Justerer ein for at inntekt i samband med refusjonar frå staten for ressurskrevjande brukarar vart høgre enn det som vart budsjettert, kjem eininga ut i pluss i forhold til regulert budsjett. Meirinntekta blir imidlertid inntektsført i 2019 då tala var klare først no i mars 19.

IK Barnevern har opplevd at dei har fått fleire og meir alvorlege saker som har vore svært kostnadskrevjande. Dette i form av kostbare tiltak, og i tillegg at sakene er ressurskrevjande for eininga.

NAV Surnadal fikk i løpet av 2018 opp å gå aktivitetsplikt for sosialhjelp for dei som er under 30 år. Tiltak er Aktiviteten ved Trollheim as. Dette er fungert veldig godt og NAV har oppnådd gode resultat for vidare avklaring i sakene. Dette tiltaket ble vidareført i 2019 og er ei lovpålagt teneste som vi fekk på plass i 2018!

Ei felles utfordringar for einingane er tilgang til rett kompetanse, og tid og ressursar til kompetanseheving. Surnadal kommune konkurrerer om kvalifiserte medarbeidrarar på ein etter kvart internasjonalt marknad, der lønn og arbeidsvilkår har betyding for val av arbeidsgivar. Helse og familie har særleg merka denne utfordringa i samband med rekruttering av legar. At eininga kjem ut med eit mindreforbruk skuldast med anna dessverre at ein ikkje har klart å rekruttere ny kommuneoverlege.

Trass alle utfordringar får vi mange gode tilbakemeldingar på tenestene vi yter til innbyggjarane i kommunen. Det er verd å ta med seg når ein skal ta fatt på det nye året!

Rådmannen vil difor rette ein stor takk for den innsatsen tilsette og leiargruppa innan helse og omsorg har lagt ned i omstillingsarbeidet i 2018. Mange flotte medarbeidrarar bidrar kvar dag til at brukarar og pasientar får eit godt tilbod, samstundes som dei må halde seg fagleg oppdaterte innan sitt område og det som skjer elles i samfunnet.

8 Teknisk

8.1 Kommunalteknikk

Aktivitet

Vassverk

Vedlikehald og drift av:

13 kommunale vassverk.

241 000 meter med vassleidningar.

16 stasjonar for trykkauke.

Avløp

Vedlikehald og drift av:

Eitt mekanisk reinseanlegg (silanlegg) på Syltøran.

175 000 meter med avløpsleidningar.

15 store kommunale slamavskiljarar

25 avløppspumpestasjonar

Slam

Privat entreprenør tek seg av tömming av:

1238 private slamavskiljarar for heilårsbustader.

390 private slamavskiljarar for fritidshus/hytter.

Kommunale vegar og parkar

Vedlikehald og drift av:

94 km med kommunal veg, av dette 59 km med fast dekke.

16 km med gang- og sykkelvegar/fortau.

Parkanlegg på Skei samt miljøgata.

836 lyspunkt/gatelys.

Renovasjon

Frå 01.07.2010 har Hamos Forvaltning IKS teke seg av all organisering av renovasjon for:

Alle heilårsbustader i kommunen.

1434 ab. med hytte/fritidshus.

✓ 7 returpunkt for glas/metallemballasje.

✓ 1 miljøstasjon (Syltøran).

Hamna

Industrikaia i Røtet (drifta av Kristiansund og Nordmøre Hamn IKS, Surnadal

Brann- og Feiarvesen

Brannvesenet har tre brannkorps med til saman 32 brannmenn (deltidsmannskap).

Brannvernet organiserer også feiring, førebyggande tiltak og tilsyn.

Samarbeid med Rindal kommune om bl.a. felles brannsjef og med Halsa kommune om varabrannsjef-stilling.

Forutan vedlikehald og drift er eininga kommunalteknikk ansvarleg for ei rekke investeringsprosjekt innan dei same tenestene, samt utbygging av nye bustadfelt.

Dette vil vi oppnå i 2018

- Bygge ut og ferdigstille nytt bustadfelt på Nordvik inkludert bygging av ny vassforsyning til området.
- Avklare ny vassforsyning til Kvanne og Stangvik, samt starte utbygging.
- Forsterke kommunale vegar i følge investeringsbudsjett.
- Revidere hovudplan vassforsyning.

Vurdering

Arbeidet med utbygging av nytt bustad-felt på Norvik vart ferdigstilt hausten 2018, saman med vassforsyning til området. Funn av gravrøyser innan feltet forseinka arbeidet ein del, men utan dei store konsekvensane.

Gjennom forprosjekt/skisseprosjekt har vi teke avgjerd på kva type behandlingsanlegg vi vil bygge i Stangvik (Prestelva). Vi håper på byggestart i løpet av 2019.

I 2018 vart både resten av Slettavegen og heile Vollavegen forsterka og asfaltert. Veg og fortau i Moabrekka vart asfaltert samt parsell av Svartvassvegen og Leitet. Vidare vart det starta opp forsterkning av Østbødalsvegen.

Revidering av hovudplan vassforsyning er ikkje oppstarta.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Ferdigstille utbygging av ny vassforsyning til Kvanne og Stangvik.
- Fortsette utskifting av asbest-sementrør.
- Gjennomføre vedtekne investeringsprosjekt innanfor ansvarsområda 420 og 430.
- Revidere hovudplan avløp i planperioden.

Vurdering

Å foreta ei endeleg avgjør når det gjeld vassforsyning til Kvanne og Stangvik har dessverre teke lang tid. Ein har no, etter grundige vurderingar, valt løysing kor ein i første fase vil bygge nytt behandlingsanlegg i Stangvik samt eit større høgdebasseng. Ein må og rekne med ei forsterkning av inntaksdammen i Prestgardselva. Det er teke med investeringsmidlar både i 2019, 2020 og 2021 på til saman NOK 27 mill.

Utskifting av asbestsementrør og/eller evt. forsterke andre svake rørstrekningar er eit årleg tiltak som er med i budsjettet for alle år i 4-årsperioden.

Kommunalteknikk har i perioden mange investeringsprosjekt. Sett i forhold til bemanning ved eininga, både til planlegging og utføring, må ein seinare vurdere mengda av tiltak

Utfordringar

Utfordringane som er nemnt i budsjettet er stort sett dei same som tidlegare:

Mange investeringsprosjekt og liten eigen planleggingskapasitet.

Å drifte vegnette med små midlar har i mange år vore ei utfordring, slik og i 2018. Den økonomiske ramma for 2019 har derimot fått eit fortent og hyggeleg løft.

Mange vassverk er modne for rehabilitering. Dette har endra seg noko i 2018, men med 13 vassverk å drifte er det mykje som står att å gjøre. Drift av dei kommunale vassverka er ei stor utfordring. Nye og strengare krav frå sentrale myndigheter gjer dette til ei stadig større utfordring. Innanfor eige driftsbudsjett finn ein ikkje rom for opplæring/utdanning av deltidsmannskap i brannvesenet. Dette gjeld i første rekke gjennomføring av grunnkurs, sertifikat for tunge køyretøy (klasse C) og uttrykkings-sertifikat (kode 160).

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
420 – Kommunalteknikk	12.788	12.144	644	10.310
430 - VARF	- 3.923	-2.471	- 1.451	- 2.739

8.2 Areal og naturforvaltning

Aktivitet

Areal- og naturforvaltning sitt ansvarsområde:

- Behandlar plansaker, delingssaker, byggesaker, delingssaker og dispensasjoner etter plan- og bygningslova.
- Gjennomføre byggetilsyn, samt følgje opp ulovlege byggetiltak
- Ajourføring av matrikkel, kart og arealplaner
- Behandle saker om motorferdsel i utmark
- Utsleppsløyver
- Vassdrags og miljøforvaltning.
- Klima- og energiplan
- Oppfølging, forvaltning og drift av tilskottsordningar i landbruket.
- Rådgjeving og oppfølging av landbruksaktørar.
- Skog- og skogreising – Forvaltning av tilskott til skogsbilvegar og skogkultivering
- Viltnemnd – oppfølging og drift av viltnemnda sitt arbeide
- Viltfond – forvaltning av viltfondet

Dette har vi oppnådd i 2018

- Vidare deltaking i LENSA-prosjektet i 2018 for auka aktivitet i skogbruket.
  - Delteke i prosjektets siste år
- Gjennomføring av forhåndskonferansar i alle utbyggingssaker
  - Gjennomfører forhåndskonferansar i alle saker med driftsbygningar i landbruket og i ordinære byggesaker der det er behov.
- Gjennomføre byggesakstilsyn
  - Har gjennomført 5 tilsyn i 2017 med tema universell utforming og brannprosjektering.
- Forvatningsplan for gås
  - Arbeidet er godt i gang og forventa ferdig våren 2019.
- Vedta reguleringsplan for Skei
  - Ikkje gjennomført
- Sette i gang reguleringsplan for Øyagardslia / Høgberget boligfelt
  - Arbeidet vart i samråd med grunneigarar i området vedtatt lagt på vent.
- Vedta reguleringsplan for Høgmoen bustadfelt
  - Ikkje starta opp prosess for ny reguleringsplan. Kan tilrettelegges for inntil 2 boligar utan krav til regulering i tråd med kommuneplanen.

- Rullere klima- og energiplanen
  - Planprosessen er påstarta, men ikkje vedtatt.
- Rullere trafikksikringsplanen
  - Vedtatt 05.02.2019
- Følge opp skisseprosjektet for Svartvatnet friområde med detaljplaner og opparbeidning
  - Skisseprosjektet er vidareført med detaljplaner for deler av området. Det er gjennomført grunnundersøkingar, og det er behov for drenering av deler av området.
  - Utstyr til første leikeplass er kjøpt inn og vil bli montert våren 2019.
  - Arbeidet fortset i 2019.
- Betre markedsføring av ledige boligtomter
  - Kommunens nettsider inneheld alle ledige kommunale tomter i tillegg til enkelte private tomter. Nytt boligfelt, Grytå 2 blir klargjort for salg i løpet av forsommaren 2019.

Dette ville vi oppnå i 2019-2021

- Starte reguleringsplaner for nye gang- og sykkelvegar i tråd med kommuneplanen sin arealdel

Vurdering:

Investeringsmidlar for Svartvatnet friområde er i Teknisk drift sitt budsjett for 2019 og 2020.

Utfordningar

Eininga er sårbar med tanke på å behalde den gode kompetansen som finnes. Det er lite overlapping innan fagfelta, slik at ein er avhengig av kvar enkelt medarbeidar for å levere tenester av rett kvalitet. Eininga er sårbar med tanke på sjukemeldte arbeidstakrar, og har i 2018 hatt eit sjukefråvær på om lag 9 %.

Eininga er avhengig av store gebyrinntekter for at budsjettet skal kunne haldast.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Areal og naturforvalting	6 249	6 146	103	6 072

8.3 Eigedom

Aktivitet

Eigedom sitt ansvarsområde er i hovudsak drift og vedlikehald av kommunale bygg og eigedomar, utleige av kommunale omsorg, pensjonær og kommunale bustader, samt utleige, drift og oppfølging i bustader for flyktingar.

Her er nokre faktatal:

- Ca. 50 000 kvm
- 40 stk utleigebustader
- 13 stk bustader for personar med spesielle behov
- 44 stk omsorg/pensjonærbustader
- P.t. 37 stk flyktningebustader
- Drift av symjehall og idrettshall

Dette vil vi oppnå i 2018

- Fokus på sjukefråværet
- Få plass elektronisk FDV-system

Vurdering

- Sjukefråvær er eit tema som stadig er i fokus, og vi har etter kvart lite korttids-fråvær. Men vi har nokre arbeidstakrar som slit med helsa av ymse årsaker, og dermed er sjukemeldte over lengre periodar.
- Elektronisk FDV-system har vore på agendaen ei tid, og vi kom så vidt i gang med dette i 2018, og dette arbeidet vil fortsetja framover. Vi ser at det er ressurskrevjande å få registrert alle bygg, men har tro på at dette vil være eit godt verktøy når vi får teke det i bruk fullt ut.

Dette vil vi oppnå i 2019-2021

- Få teke i bruk elektronisk FDV-system. Det vil ivareta ein betre vedlikehaldsplan og lovpålagt dokumentasjon
- Meir målretta styring for betre nytte av ressursane

Vurdering

- Som nemnt er vi i gang med å få teke i bruk elektronisk FDV-system, og dette arbeidet vil fortsetja framover. Vi vil med det få betre oversikt over tilstand og vedlikehaldsbehov for våre bygg, og bli minna på og få dokumentert rutine- og lovpålagte gjærermål.
- Meir målretta styring vil vi og få med eit elektronisk FDV-system, vi kan nytta det til å planleggja på ein betre måte. Ein annan fordel er at alle får same informasjon, og når alle bygg

vært lagt inn etter same mal, vil driftspersonellet lettare kunne avlaste kvarandre.
Dette er tiltak som vært løyst innafor løyvde rammer.

Utfordringar

- Vedlikehald kommunale bygg

Det er lite midlar avsett til vedlikehald, men i og med at vi stort sett utfører vedlikehaldet med eige mannskap får vi til mykje da det berre er byggevarane som vært belasta vedlikehaldsbudsjettet, men vi ser at dette ikkje er nok til å halde tritt med vedlikehaldsbehovet som er opparbeida over tid.

- Ressursar til busetting av flyktningar

Dette er ressurskrevjande og vi meiner omfanget av dette arbeidet er og har vore undervurdert. Vi har for få ressursar og føler vi ikkje får gjort den jobben vi meiner flyktningane har krav på når dei vert busett i kommunen.

Økonomiske rammer

	Rekneskap 2018	Budsjett 2018 (regulering)	Avvik	Rekneskap 2017
Eigedom	20 790	19 089	1 701	21 884

Rådmannen si vurdering

Det er stor aktivitet og mange prosjekt på gang på det tekniske området. Det er ikkje alltid like lett å få ressursane til å strekke til.

Alle einingane innanfor det tekniske området har eit overforbruk i 2018. Kommunalteknikk har over fleire år slitt med å drifte vegnettet innafor budsjetterte midlar. Vi har mange kommunale vassverk, og drifta av desse sett store krav til eininga communalteknikk. Sjølv om driftinga av vatn- og avløpssystemet vårt er sjølvfinansierande, fører stadig nye krav til at dette er oppgåver som sett store krav til kompetansen vår.

Eigedomsavdelinga har og eit stort etterslep, og det har for budsjettet i 2018 spesielt slått ut at ny branndokumentasjon vart ført i drift i staden for investering. Elles har det påløpt uføresette kostnader ved renovering av ei leilegheit og boligtilpassing. Elles aukar alle innkjøpte tenester og varer i større grad enn budsjettet, og det er utgifter ein i liten grad kan forutsjå. Vi har ein stor kommunal bygningsmasse, og samanlikna med andre kommunar brukar vi lite på å drifte desse bygga. Eininga skulle gjerne bruka meir på vedlikehald, da vi

over tid får eit etterslep. Sjølv med eit vedlikehald som ligg mykje under kva vi meiner er tilrådeleg, får vi eit ganske stort overforbruk.

For areal- og naturforvaltning sin del er det gebyrinntekter på plan og oppmåling som ikkje er på nivå med budsjett. Desse inntektene er det vanskeleg å berekne, og variasjonane frå år til år kan slå ut i både retningane.

I åra framover blir det viktig å ta vare på den gode kompetansen som er å finne i einingane. Denne kompetansen er ein føresetnad for å kunne drifte dei bygg og anlegg vi disponerer og til å kunne planlegge nye. Det blir også viktig å kunne nyttiggjøre oss dei mulegheitene som ny digital teknologi gir oss for å skape ei mest muleg effektiv drift.

9 Investeringar

Nr	Prosjekt	Rekneskap 2018	Reg. budsjett 2018	Oppr.budsjett 2018
Ansvar:	100 RÅDMANN			
117	IKT – Orkidé	372 232	372 000	372 000
167	IKT-LOKALT DIGITALISERINGSPROSJEKT	0	1 200 000	1 000 000
	Sum ansvar: 100 Rådmann	372 232	1 572 000	1 372 000
Ansvar:	130 KULTUR			
157	KULTURHUSET – NY LYSRIGG	301 245	300 000	300 000
163	KULTURHUSET – NYE MØBLER	300 582	300 000	300 000
167	IKT. LOKALT DIGITALISERINGSPROSJEKT	83 951	0	0
	Sum ansvar: 130 Kultur	685 778	600 000	600 000
Ansvar:	330 SJUKEHEIMEN			
100	BILKJØP	299 651	300 000	300 000
	Sum ansvar: 330 Sjukeheimen	299 651	300 000	300 000
Ansvar:	350 HEIMETENESTA			
100	BILKJØP	655 922	650 000	500 000
167	IKT-LOKALT DIGITALISERINGSPROSJEKT	191 717	0	0
	Sum ansvar: 350 Heimetenesta	847 639	650 000	500 000
Ansvar:	420 KOMMUNALTEKNIKK			
000	UTAN PROSJEKT	154 875	0	0
409	OPPRUSTING KOMMUNALE VEGAR	7 537 924	7 600 000	5 000 000
434	HØGBERGET BYGGEFELT	0	0	1 500 000
435	SVARTVATNET BYGGEFELT	523 861	0	0
437	SVARTVATNET FRI OMR / GANGVEG	373 142	1 900 000	1 900 000
438	SVARTVATNET FRI OMR/AMFIOMR	809 290	2 000 000	2 000 000
442	STORMYRA III	0	0	500 000
492	GATELYS LED	156 556	150 000	150 000
494	NORDVIK BYGGEFELT	9 097 050	6 500 000	6 500 000
496	VASKEMASKIN BRANNVESENET	336 175	200 000	200 000
497	BØLANDDET BYGGEFELT	278 180	800 000	800 000
498	VEG/P.PLASS VED ØYE BARNEHAGE	13 650	400 000	400 000
499	INFRASTR. INDUSTRIOMR. RØTET 2018	0	0	1 500 000
509	BUSSLOMME FYLKESVEG STANGVIK OS	0	1 300 000	1 300 000

510	GRYTÅ 2	2 482 633	5 500 000	0
	Sum ansvar: 420 Kommunalteknikk	21 763 336	26 350 000	21 750 000
Ansvar :	430 KOMMUNALTEKNIKK – VAR			
451	FAUSKÅA VASSVERK	474 674	800 000	800 000
452	SÆTERBØ VASSVERK	288 554	0	0
467	KVANNE OG STANGVIK VASSVERK	184 125	200 000	7 000 000
477	VA-KART –AVLØP	296 906	300 000	300 000
479	KLOAKKANLEGG STANGVIK	244 701	500 000	500 000
480	PUMPESTASJONAR AVLØPSNETT	756 920	600 000	600 000
494	NORDVIK BYGGEFELT	475 655	350 000	350 000
500	DRIFTSOVERV. VATN NORDVIK OG BELE	189 600	250 000	250 000
502	KJØRETØY OG UTSTYR TIL HYTTEFEING	408 199	300 000	300 000
511	KLOAKKANLEGG NORDVIK BYGGEFELT	320 692	0	0
	Sum ansvar: 430 Kommunalteknikk	3 640 027	3 300 000	10 100 000
Ansvar:	440 AREAL OG NATURFORVALTNING			
133	E-BYGG IKT	0	140 000	140 000
405	DIGITALE KART	185 000	185 000	185 000
	Sum ansvar: 440 Areal og naturforvaltning	185 000	325 000	325 000
Ansvar:	460 EIGEDOM			
000	UTAN PROSJEKT	2 073 825	2 415 000	0
100	BILKJØP	357 610	350 000	350 000
146	KULTURHUSET VARME/KJØLEPUMPE	0	0	600 000
162	KLEIVA – FUNDAMENT UTESCENE	35 768	100 000	100 000
167	IKT- LOKALT DIGITALISERINGSPROSJEKT	596 547	300 000	0
168	PUBLIKUMSTOALETT KOMM.HUSET	121 609	100 000	100 000
243	NYE ØYE SKULE/FORPROSJEKT	8 036 808	4 500 000	4 500 000
322	HELSEHUS	63 750	1 000 000	1 000 000
324	FELLESAREAL SOMMERO FELLESBUSTAD	127 564	0	0
325	GARASJE DAGSENTER	1 221 945	1 200 000	1 200 000
328	STANGVIK BUSTADPROSJEKT	369 185	500 000	25 000 000
330	POSTKJØKKEN SJUKEHEIMEN	638 402	550 000	550 000
503	ROBOTPROSJEKT – EIGEDOM 2018	338 715	500 000	500 000
505	BRANNDOKUMENTASJON KOMMUNALE	0	500 000	500 000
	Sum ansvar: 460 Eigedom	13 981 727	12 015 000	34 400 000
Ansvar:	530 KYRKJELEG FELLESRÅD			
506	TAK ÅSSKARD KYRKJE	1 200 000	1 200 000	1 200 000
	Sum ansvar: 530 Kyrkjelag fellesråd	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Ansvar:	540 IK Barnevern			
100	BILKJØP	389 000	400 00	400 000
	Sum ansvar: 540 IK barnevern	389 000	400 000	400 000
	Sum investeringar	43 364 389	46 712 000	70 947 000